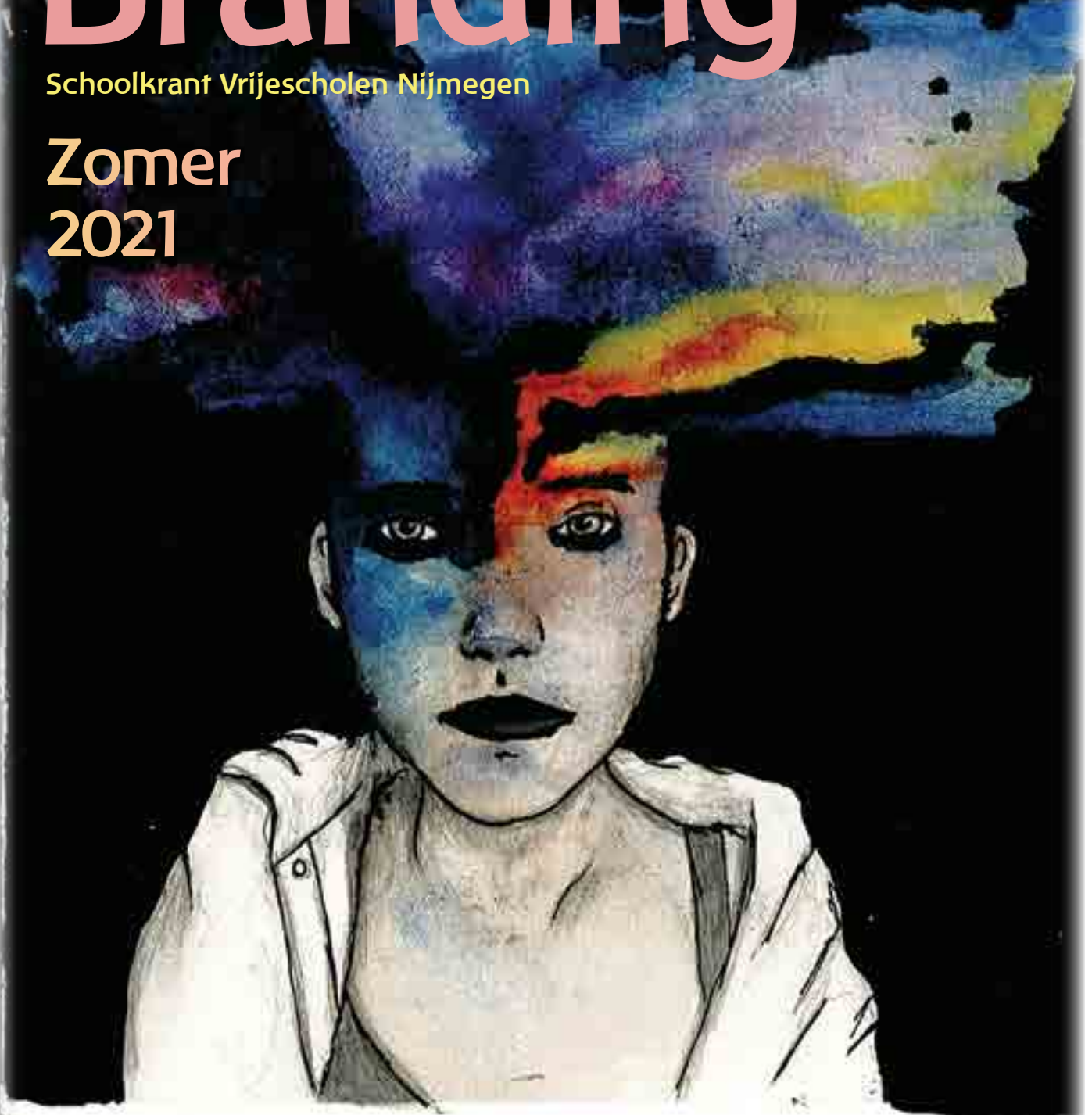

Branding

Schoolkrant Vrijescholen Nijmegen

Zomer
2021

you may say I'm A
DREAMER.

But I'm not the only
one.

Editie	Deadline	Versijning
Herfst	27 sept	Week 44
Winter	29 nov	Week 1
Lente	28 febr	Week 14
Zomer	30 mei	Week 26

Redactieadres:
redactie@branding-nijmegen.nl

Heemhuys

Heemhuys
Opaaltje
kleinschalig
kinderdagverblijf...

...nog enkele plaatsen
vrij in de loop van 2020

Heemhuys
Natuurlijk

Jacobine Mulschlegel en
Catherine van Pol
Heyendaalseweg 205, Brakkenstein
tel. 06-19892491
opaaltje@heemhuys.nl
www.heemhuys.nl

**GAAT
VERDER
VOOR
VLEES**

**LEKKER & EERLIJK
BIOLOGISCH VLEES**

In onze slagerij staat het ambacht van het slagersvak centraal. Onze zelfgemaakte specialiteiten zijn vol van smaak. En 100% biologisch! Heb je advies nodig over de bereiding van jouw vlees, ben je op zoek naar seizoensproducten of heb je behoefte aan variatie? Wij helpen je graag. Zien we je snel?

BAS DERKSEN

BIOLOGISCHE SLAGERIJ DE GROENE WEG NIJMEGEN Groenestraat 189, Nijmegen
024-355 50 60, nijmegen@degroeneweg.nl • nijmegen.degroeneweg.nl

KIM NOIJ ERVARINGSCOACH
depressie en burn-out

Heb je als vrouw last van een
depressie of burn-out?
En wil je net als ik klachtenvrij leven?

Laat je dan inspireren en
coachen door mij.

Kim Noij

www.kimnoijervaringscoach.nl
info@kimnoijervaringscoach.nl
telefoon: 06-57676718

f i in

MINDFULBODY

Holistische massage
en bewustwording

MASSAGETHERAPIE, KINDERMASSEGE,
ZWANGERSCHAPSMASSEGE EN
ONTSPANNINGSMASSEGE

AUKJE WODDEMA
KLAPPEIJENPAD 6 TE BERG EN DAL
06 18644348 WWW.MINDFULBODY.NU
VERGOED DOOR ZORGVERZEKERAARS

Branding

Schoolkrant Vrijescholen Nijmegen

Inhoud

- Cover
- Voorwoord
- Een vol jaar verder
- Van de MR
- De achtertuin van Meander
- Mijn 32
- Lekker Lezen: tips!
- Meander heeft een bijenraat vaandel
- Brum de bij weet van wanten
- Zin in een leuk boek?
- Afscheid van juf Loes
- De 32: Griekse cultuur in de vijfde klas
- Deugden in het basisonderwijs
- Spinsles
- Een echt orkest voor één dag
- Nog meer Lekker Lezen
- Onderweg
- St. Jansfeest: Johannes de Doper
- Passen en met 6A
- Werk uit klas 6B
- Terugblik en vooruitblik op het KGC
- Periodeonderwijs: kooklessen
- Activiteitenweek KGC
- Melissegeest maken
- Bericht van de KGC-Ouderkring
- Deze gekke tijd
- Eindwerkstuk "Opge sloten in de tijd"
- Achterpagina

Melina, leerling klas 9D
Frasie Hertroijs
Bart Spijkerboer
Aletta Klanke
Marjolein Gubbels
Colet Falke
Anne-Marie Lucker
Els Geraets
Els Geraets
Teun en Lars
Jacco Schouw, m.d.a. Tim Heijl
Jean-Pierre van Groeningen
Jean-Pierre van Groeningen
Frasie Hertroijs
Chamin Panapala
Els Geraets
Frasie Hertroijs
Nelleke Schiphorst
Noëlle Adamson
Kadir en Noor
Ardan Aldershof
Redactie
Gerda Fransman

Jur den Breejen en Sarah Verheul
Rinske van Zandvoort
Roos
Melina, leerling klas 9D

Colofon

De Branding is het tijdschrift van en voor Meander vrijeschool voor basisonderwijs en het Karel de Grote College, Regionale School voor Voortgezet Onderwijs. De Branding verschijnt vier keer per jaar in elk seizoen en is een platform voor ouders, leerlingen, leerkrachten en belangstellenden.

Redactie
Anne-Marie Lucker, Hannah Berns,
Jacco Schouw, Frasier Hertroijs,
Aletta Klanke, Colet Falke (ouders),
Frans Schobbe (docent Meander),
Bert Verhoek (docent KGC).

Advertenties & lay out
Advertenties
Colet Falke
opmaakbranding@gmail.com
Deadline advertenties:
17 september 2021

Bereik
1200 leerlingen, ouders, docenten

Tarieven advertenties
hele pagina (16 x 23 cm) € 100,00
halve pagina (16 x 11 cm) € 50,00
1/4 pagina (8 x 11 cm) € 25,00

Tarieven zijn per nummer.
Factuur wordt één keer per jaar,
in de zomer verstuurd.

Meander vrijeschool voor basisonderwijs
Celebesstraat 12, 6524 KE Nijmegen
024-360 03 56
www.vrijeschoolmeander.nl

**Karel de Grote College scholengemeenschap
voor voortgezet vrijeschoolonderwijs**
Wilhelminasingel 13-15, 6524 AJ Nijmegen
024-32 04 60 www.kgcniijmegen.nl

VANNATURE

Dé biologische speciaalzaak, met de lekkerste seizoensproducten van boeren en bakkers uit de omgeving...

Gerard Noodtstraat 135
Nijmegen
mét Gratis parkeerplaatsen

www.VanNature-Nijmegen.nl

Studenten
krijgen 10%
korting!

fair
biologisch
lokaal

ONWIJS LEKKER IJS

'EEN GLIMLACH OP EEN STOKJE'

Bij Onwijs Lekker Ijs kan je terecht voor ambachtelijke, verantwoorde fruitijsjes. Dé gezonde snack voor ieder moment! Ook geven wij de 'coolste' kinderfeestjes en workshops op het oude Honig terrein.

ONWIJSLEKKERIJS.NL

VOLG ONS OP

Voorwoord

De zomereditie ligt in uw handen. Een echt 'dubbeldik zomernummer', rijkelijk gevuld met zomerse bijdragen van allebei de scholen!

Namens de redactie - Frasië Hertroijs, redactielid en ouder

We hebben denk ik allemaal blijdschap en opluchting ervaren, sinds de school weer open is. Wat fijn voor de kinderen en de leerkrachten! Geleidelijk aan mogen ook de ouders weer wat meer deelnemen aan activiteiten.

De beide rectoren blikken positief terug op dit jaar: ondanks de beperkingen willen de scholen er het beste van maken, en een warm welkom zijn voor de kinderen.

De kinderen bloeien weer op, zo is te lezen in het verslag van de activiteitenweek van het KGC. Van uren turen naar een computerscherm tijdens het thuisonderwijs, naar weer heerlijk samen op leerzame excursies gaan. Geen leerling zal zich meer 'dood vervelen', zoals te lezen is in een verzameling van ervaringen van deze 'gekke tijd'.

In deze Branding ook aandacht voor het afscheid van onze vormgever Colet Falke en van juf Loes. Colet doet zelf verslag van haar jarenlange werkzaamheden. Het was voor haar een dankbare taak om de kleurrijke verslagen op te maken, van al het moois dat gedaan wordt op de scholen. Hierbij werd het wel eens nachtwerk. Namens de gehele redactie willen we Colet bedanken voor haar toewijding: Colet, mede dankzij jou mag de school trots zijn op een bijzonder schoolblad.

Loes Kraaijvanger vertelt over alle jaren waarin zij als kleuterjuf werkte, en later als coördinator van de kleuterbouw. De school als een warm bad. Voor haar staat deze zomer in het teken van nieuwe avonturen.

Verder veel zomerse verhalen en zonnige impressies: lees over de bijen, de spinselmot en het Sint-Jansfeest. En neem vooral ook de vele boekentips door: genoeg te lezen in de zomervakantie!

Een vol jaar en verder

Ik kijk terug op een vol jaar Meander. Vol omdat ik hier nu ruim een jaar mijn werkplek heb. Vol was het ook door de extra taak die de pandemie met zich meebracht. We hebben nogal wat georganiseerd om ondanks beperkingen toch een warm welkom te kunnen zijn voor de kinderen. Vol was het ook door de aandacht die ik wilde besteden aan de verbinding met de gemeenschap van ouders. Maar vooral was dit jaar vol van kinderen die met zo veel enthousiasme, spelplezier en verwondering naar school komen. En vol was het ook voor veel nieuwe ouders die graag hun kind naar de vrijeschool zouden brengen. We hebben hen moeten teleurstellen: ze hebben de vrijeschool gekozen, maar we zitten vol.

Door Bart Spijkerboer, schoolleider Meander

Een sterke organisatie

Dit eerste jaar heb ik vooral een aantal dingen in de organisatie verstevigd. Daar heb je aan de buitenkant niet zoveel van gemerkt. In het team hebben we aan een meest passende organisatiestructuur gewerkt.

- We hebben gekozen om te werken in drie teams: de kleuterbouw, de 123-bouw en de 456-bouw. Elk team heeft nu een bouwcoördinator.
- We hebben de rollen van Intern Begeleider en Schoolleider preciezer verdeeld. De IB'er leidt het zorgteam, de schoolleider leidt het bouwcoördinatorenoverleg.
- We zijn gaan werken met beleidsgroepen die onderdelen van het schoolbeleid uitwerken en dat afstemmen met het gehele team. Daardoor maken we het beleid steeds meer samen.

Een veilig en duurzaam schoolgebouw

In het schoolgebouw hebben we het afgelopen jaar een aantal zaken aangepakt.

- We hebben een plan gemaakt voor verbetering van het binnenklimaat. De eerste fase is uitgevoerd: extra ramen in de gangen.
- We hebben de afvoer van de verwarming verplaatst, in de hoop dat die minder overlast geeft voor de buurt. Helaas heeft dat nog niet helemaal opgeleverd wat we willen.
- We hebben energiebesparende maatregelen doorgevoerd met isolatie en LED-verlichting.
- We hebben de brandveiligheid verder verbeterd.
- Op het schoolplein werken we aan een zonnedoek voor de kleuterzandbak en slaan we een waterput om het groene plein in de zomer groen te houden.

Het komende jaar

En nu kijken we vooruit. We willen komend jaar de energie richten op de ontwikkeling van de kern van de zaak: samen rijk vrijeschoolonderwijs maken. We zien ons als maatschappelijke kunstenaars. We werken komend jaar drie ambities verder uit.

1 Periodeonderwijs als kloppend hart

Het periodeonderwijs vormt het hart van wat we doen. Kinderen beleven de stof die bij hun levensfase past. We willen ons herbronnen en scholen in de menskundige visie van Rudolf Steiner. Komende jaren gaan een aantal ervaren leerkrachten met pensioen. We zorgen dat zij hun kennis en ervaring kunnen overdragen. Komende jaren werkt een aantal jonge leerkrachten zich in op onze school. We willen hen inspireren en begeleiden. En we laten ons verrassen door hun 'waarom zo'-vragen. Want niets is vanzelfsprekend.

2 Elk kind gezien

We onderzoeken hoe we in en om de klas de kinderen nog beter kunnen zien en helpen bij hun eigen onderwijsbehoefte. We willen het leren zichtbaar maken vanuit ontspanning, zonder prestatiedruk. Hoe maken we tijd en ruimte voor individuele kindgesprekken? We gaan ons verder bekwamen in werkvormen rond samenwerkend leren, zowel in de klas als daarbuiten. We ontwikkelen visie op het gebied van mediawijsheid. We organiseren de leerlingzorg zo, dat we binnen de klas elk kind kunnen zien in zijn of haar ontwikkelbehoefte. Met ouders bekijken we de verschillende perspectieven. We maken helder wat vanuit ons aanbod mogelijk is.

3 Leren en werken in gemeenschap

We zijn een grote school en hebben een prachtig groot gebouw. Het afgelopen jaar hebben we gevoeld hoe kwetsbaar we zijn in deze omvang. De beperkingen hebben het verlangen gewekt om als leerkrachten intensiever samen op te trekken, elkaar meer op te zoeken als het lastig wordt. We gaan investeren in ons eigen leren door middel van intervisie en verbindende communicatie. We willen ook de verdieping in de bredere kring mogelijk maken. Er zijn impulsen voor studiegroepjes van ouders die we graag ondersteunen. Dat kan door samen te lezen of sprekers uit te nodigen. De ouderacademie staat in de steigers. Ik hoop dat we vanuit dwarsverbanden elkaar in onderwijs en opvoeding kunnen steunen en verrijken.

En verder

We willen met het KGC de doorgaande leerlijn versterken met een gezamenlijke studiedag en samenwerking. Want we kijken op eenzelfde manier naar de ontwikkeling van het jonge kind. Van de kleutertijd waarin de wereld goed is, door de lagere schooltijd waarin de wereld mooi is, naar de middelbare school waarin de wereld *waar* is.

De vrijeschoolbeweging groeit. Steeds meer ouders in en rond Nijmegen wensen dat hun kind opgroeit op een manier waarin ruimte is voor ontwikkeling met hoofd, hart en handen. We zien het als onze opdracht om aan elk kind die dat wil, een vrijeschoolplek te kunnen bieden. Meander is vol. Daarom zullen we de komende jaren een tweede locatie gaan ontwikkelen en openen voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Dat wordt helaas niet in Nijmegen Noord, maar met de gemeente zoeken we naar een andere plek in de stad.

Van de MR

Graag geven wij jullie in de Branding een update over de medezeggenschapsraad van de Meander.

De afgelopen weken bespraken wij met de schoolleider het plan voor de besteding van de subsidie van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). We bespraken de komende personeelswisselingen en leerkrachten die de komende jaren met pensioen gaan. Dit stelt onze school voor de uitdaging: welke manieren hebben we om de geest van ons vrijeschoolonderwijs te waarborgen? Hoe zorgen we ervoor dat in ons onderwijs in de geest van de antroposofie blijft doorklinken? Hoe vieren we (samen) de jaarfeesten? Hoe verbinden we school en thuis? Als MR denken we hier graag in mee. De begroting werd aan een kritische blik onderworpen. We sparden over de relatie met de buurt, die helaas soms wat stroef verloopt. We proberen creatief te denken over hoe we deze kunnen verbeteren. Praktische zaken zoals de jaarplanning en (inhoud van) de schoolgids werden afgetikt.

We wensen jullie een fijne zomer!

De achtertuin van Meander

Marjolein Gubbels, leerkracht klas 1B

De tuin bevindt zich hier

Mijn 32

In maart 2013 werd mijn zoon vier en ging naar de kleuterklas op Meander. Vlak daarna kwam de eerste Branding mee naar huis. Ik las daarin de oproep voor een nieuwe vormgever, met als taken: opmaak, contacten met de drukker en advertenties regelen. Ik had net een cursus InDesign gedaan, een opmaakprogramma, en wilde daar heel graag actief mee aan de slag. In een schoolkrant kun je het leren, dacht ik, dus stuurde ik een berichtje en een paar maanden later kwam de eerste Branding van het nieuwe schooljaar van mijn hand. Nu, na mijn 32ste nummer gaat mijn zoon naar de middelbare school, niet de vrijeschool, dus ik vertrek ook. Hier een persoonlijk verslag van acht jaar redactie.

Colet Falke, vormgever en ouder

Mijn dochter zat op een andere basisschool; daar was ik bekend geraakt met een schoolkrant. Ik deed het regelwerk voor de samenstelling van die drie dubbelgevouwen A3tjes. Even wat inzet, hele school blij. Nu zou ik de vormgeving gaan doen. Een uitdaging, vooral omdat de voormalige vormgever, Marleen van Swaay, meteen vertrok en het ook echt op mij aankwam. De krant was niet 12 pagina's vol kindergein maar zeker 40 pagina's met een aantal heuse artikelen, columns en advertenties.

Netvlies

Herman Beeren was hoofdredacteur en had een gericht idee bij de Branding en het uitleggen van de antroposofie op school. Hij leerde me dat plaatjes voor de vrijeschool niet rechthoekig en contrastrijk zijn. Hij zag graag vaag uitlopende plaatjes, verdwijnend achter de tekst. Behalve dat ik die techniek niet beheerste, was ik daar niet zo van en de zwart-witte opzet bood mij beperkte creativiteit. De hele redactie vertrok dat jaar en ook een aantal vaste schrijvers haakte af. Er kwam een clubje nieuwe ouders dat moedig ieder kwartaal de minstens 40 pagina's vulde, ondersteund door een docent van Meander en van het KGC. Het was een flink karwei. De collega's op beide scholen hebben de schoolkrant niet op het netvlies. Op Meander is het wat makkelijker om aan mouwen te trekken, maar de contactpersoon vanuit KGC heeft er best een harde dobber aan om de bovenbouw goed vertegenwoordigd te krijgen. Terwijl beide scholen veel mooie projecten en tekeningen hebben die zich lenen voor een kleurrijk verslag. Kinderen zijn erg trots als ze zichzelf in de schoolkrant terugvinden.

Kleur

Ik moest nog veel leren, met mijn beetje vormgeefcursus wist ik nog niet hoe je een bladzijde goed inricht. Ik volgde de lay-out die was opgezet door Marleen en speelde met de plaatjes. Door de tijd kreeg ik meer handigheid en durfde ik creatiever te zijn. Daarbij groeide de wens om de Branding in kleur te maken. Al die prachtige kleurrijke tekeningen moest ik in zwartwit zetten, dat past niet bij de vele vrijeschoolregenbogen en -aquarellen. Algauw bleek dat de prijs van een full color kleurenprint zelfs goedkoper was dan hoe we het deden. Maar hoe we het deden had ook wel wat. Via GGZ kwam een groep mensen ieder kwartaal rondjes lopen om een grote tafel om de stapel pagina's te rapen, in elkaar te vouwen en

te nieten. Ze vonden het altijd weer een leuke klus. De levertijd was drie weken. Zo hadden we ook nog een maatschappelijke functie met ons schoolblad. Maar toen liet GGZ ons weten dat ze met deze administratieve klus wilden stoppen. In het nieuwe schooljaar, najaar 2015, mocht ik de Branding in full color bij een drukker aanleveren. Ik voelde me wat zekerder in de opmaak en introduceerde een nieuwe lay-out, foto's met ronde hoekjes en veel vrije ruimte voor alle mogelijke plaatjes. Met al meteen een blitse cover, altijd getekend door een leerling van KGC, is het net een tijdschrift. Sindsdien is het nóg leuker om te maken én om te lezen.

Groei

Door de tijd heen vonden we een beter werkende formule met de redactie. Harry Perree bracht er meer professionaliteit in, Anne-Marie Lucker is al jaren een drijvende (regel)kracht en met meester Frans in de redactie is er altijd genoeg kopij. Met meer ouders werd de klus per hoofd wat kleiner. We maakten een opzet met rubrieken en vaste afspraken binnen school over aanleveren van teksten en foto's. Al worden die foto's er niet leuker op sinds de AVG, die ons verplicht kinderen onherkenbaar te tonen als er geen toestemming van de ouders is, en die ontbreekt veelal. We hebben de gewoonte om het laatste concept nog even gezamenlijk te checken. Dan loop ik een rondje door school en fotografeer mooie toevoegingen. Een bordtekening, een serie schilderijen, knutsels op de ramen. Mocht er een pagina of hoekje vrij zijn, dan is er altijd wat voorhanden. Het contact met de adverteerders was ook nog een klus. Wie blijft, wie wil een plekje, past het product bij school, staat de advertentie in het juiste format en geef ik de juiste gegevens door aan de financiële administratie?

Dankbaar werk

Alles komt uiteindelijk bij de vormgever terecht. Ik vond het altijd weer heerlijk om alle input een plek te geven. Vormgeven is dankbaar werk, wat ik op mijn laptop verzin, staat straks in dat blad dat aan iedereen wordt uitgedeeld. Het was wel altijd weer een paar avonden, en ook wel nachten, flink doorhalen. Bij veel stukken zit geen plaatje, die te mogen zoeken is erg leuk, maar wel tijdrovend. Gelukkig kwam Hannah Berns er vorig jaar bij, dat scheelt een boel. En nu moet zij het verder alleen doen.

Het openingsboekje bij de nieuwe school in 2019, ook door de redactie gemaakt

Lastig

Het was veel en het was ook wel eens lastig. Een uitgedunde redactie, niet genoeg kopij, een aanvaring met de directie over een geplaatst artikel, slechte verspreiding, twijfels over digitaal gaan en zelfstandig doorgaan zonder KGC. We hebben er heel wat over vergaderd, ook met het schoolbestuur en we hielden een enquête onder de lezers. We kregen bevestigd dat de Branding nog steeds gewenst is in de huidige opzet. En zo bestaat de Branding al vele jaren, geëvolueerd in vorm en inhoud, op kracht van een wisselende set positieve, actieve ouders en docenten.

Ik vond het leuk om mijn 32 nummers te maken. Ik heb vele nachten gegeven en veel geleerd, waarvoor veel dank aan school. Ik heb veel redactieleden zien komen en gaan en met iedereen heel prettig samengewerkt. Ik wens jullie veel succes en plezier met het vervolg. Ik wens docenten een sensor om het leuke werk van de klas naar de Branding te sturen. En ik wens de lezers veel genoeg met alle nummers die nog komen gaan, in welke hoedanigheid dan ook.

Colet Falke

Lekker Lezen: tips!

Het is weer bijna zomervakantie en of je nu op vakantie gaat of niet: een boek lezen kan altijd! Gooi er één in je strandtas of je vakantiekofter, ga lekker liggen op je handdoek en letters verslinden maar. Ben je op zoek naar een leuk boek dan volgen hier enkele tips.

Anne-Marie Lucker, redactielid en ouder

Er was eens een koe

(Leuk om voor te lezen vanaf klas 2)
Pim Lammers en Marije Tolman

Iedere avond leest mama een verhaal voor uit het grote dikke sprookjesboek. Maar dan wil Eefje een keer een heel ander sprookje horen. Een sprookje dat niet in het grote sprookjesboek staat. Een sprookje dat gaat over Eefje zelf. En dan gaat Eefje op zoek naar een sprookje over zichzelf. Onderweg komt ze de nodige nieuwe, maar eigenlijk ook oude, bekenden tegen.

De niet zo eenzame tocht

(Voorlezen vanaf klas 1, zelf lezen vanaf klas 3/4)
Torre – Annekarijn Overduin en Bern Veenhof

Torre heeft het moeilijk thuis. Zijn babybroertje Pelle zorgt ervoor dat zijn ouders erg moe zijn. Ze besluiten dat het beter is dat ze een tijdje alleen voor de kleine Pelle gaan zorgen. Torre gaat dan intussen bij zijn oom Fons wonen. Maar oom Fons woont niet bepaald om de hoek. Hij leeft in een afgelegen hut in de bergen. Het is een hele reis om daar te komen. In een afgelegen bos letten ze samen op de geiten en kippen. Totdat Torre tijdens een verraderlijke storm in de problemen komt. Zal hij oom Fons of zijn ouders ooit weer zien?

Een spannend verhaal met mooie tekeningen die je laten zien wat er zoal gebeurt, maar genoeg ruimte laten voor je eigen verbeelding.

De NEEhoorn

(Voorlezen vanaf klas 1, zelf lezen vanaf klas 3/4)
Marc-Uwe Kling en Astrid Henn

*“Bij iedereen spotten er hartjes uit de oren,
Want er was nog nooit zo’n mooie eenhoorn geboren
Hij had een prachtige, glanzende vacht
En ook zijn neus was echt mega-super-zacht
Zijn staartje, die oogjes en die hoefjes aan elke voet,
Alles aan deze eenhoorn was snoezelig, poezelig zoet”*

Zo wordt de NEEhoorn door alle andere dieren in het heerlijke Hartewoud gezien, maar hij wil hele andere dingen dan schattig zijn. Hij wil avontuur en gebutste, rotte appels vreten (ja, niet eten dus). Terwijl hij op avontuur gaat ontmoet hij andere dieren en zelfs een echte prinses. Hij zegt bijna altijd op alles NEE: dit levert veel grappige momenten op. Een leuk en eigenwijs boek om voor te lezen. Je bent alvast gewaarschuwd, dit eigenwijze en grappige kinderboek heeft helemaal geen moraal. Zoals de schrijver op een van de laatste bladzijdes schrijft (het boek heeft ook geen genummerde bladzijdes): “Dus als je graag een moraal wilt hebben, mag je er lekker zelf een verzinnen.”

Dit boek is ook te beluisteren via de luisterapp van de bibliotheek.

De regels van Floor

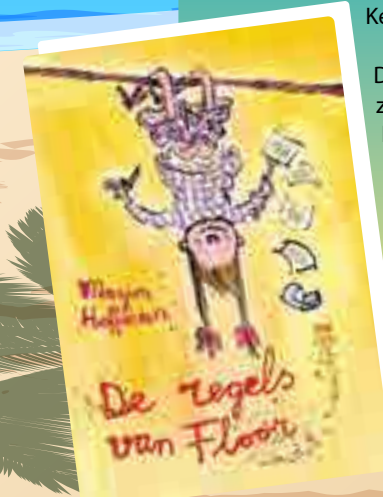
(Voor 9-12 jaar)
Serie van Marjon Hoffman en Georgien Overwater

Regel 1: Alle kinderen mogen zelf regels maken!

Dat vindt Floor. Ze vindt ook dat je iemand die jou een stom cadeau geeft, niet aardig hoeft te vinden. En dat grote mensen die zielige kinderen uitlachen op de gang moeten staan. Je vader mag nooit zijn rare dieet aan de rest van de familie opdringen, en als iemand in het water springt, kun je er soms best achteraan springen. En je broer mag nooit je barbiekleertjes met spijkers aan de muur timmeren! Floor is blij met haar regels. Want het leven is al ingewikkeld genoeg, vooral als je zo’n vervelende broer hebt als Kees...

De serie heeft heel veel boeken, die je allemaal afzonderlijk van elkaar kan lezen. Je kunt ze ook beluisteren in de luisterbieb-app van de bibliotheek. Misschien ken je de regels van Floor ook van de VPRO tv-serie op NPO.

Het lezen van leuke, populaire boekenseries helpt je plezier in het lezen te krijgen. Serieverhalen zijn herkenbaar omdat er herhaling zit in de structuur en het taalgebruik, waardoor je weet wat je te wachten staat. Zo kun je de tekst beter begrijpen en meer genieten van de details. Door de herkenning gaat het lezen makkelijker, kun je meer genieten en daardoor groeien je zelfvertrouwen en leesplezier ;) Nog een voordeel: als je dat ene superleuke boek uit hebt, kun je snel door met het volgende dat weer net zo leuk is!

Meander heeft een bijenraatvaandel!

*Els Geraets, leerkracht klas 5B en
initiatiefnemer*

Zo ontstond het idee: op de zomercursus van 2019 in Zeist sprak een jonge collega vurig over de tijd waarin we leven. Over hoe de vrijeschool mee mag, kan en moet veranderen met deze tijd. Zij beëindigde haar betoog met het beeld dat het wereld- en mensbeeld van Rudolf Steiner als een vlag in de wind onze richtlijn was, is en zou moeten blijven, in al het werken. Meebewegend op de wind, alle kanten op wapperend, vol wonderlijke vormen maar steeds helder en duidelijk. Zeker na de eerste 100 jaar.

Wat zij zei vond ik bemoedigend naar de toekomst, waarachtig vanuit het verleden en krachtig in het nu. Het liet mij niet los. Er kwam in mij op dat de vrijeschoolbeweging geen vlag of vaandel heeft. Ook dat één symbool, logo of individueel ontwerp de lading van al onze vrijescholen, met ieder een eigenheid, niet zou dekken.

En toen onstond dit idee: een conceptvaandel dat iedere vrijeschool of vrijeschool gerelateerd werkgebied naar eigen goeddunken kan uitvoeren...

Het idee omarmd en uitgevoerd

Op Meander werden de lapjes tussen Pinksteren en de zomervakantie van 2020 verzameld. Een kleine 110 lapjes, een bonte mengeling van kleur, materiaal en textuur werden door ouders, leerkrachten, ander personeel en betrokkenen afgegeven. Wat een feest de envelopjes te openen, het stofje te vinden en het bijbehorende verhaal te lezen. Of een lapje in handen gedrukt te krijgen met de boodschap waar het vandaan kwam; broekspijp, jurkje, omslagdoek, euritmiegewaad, bijzondere blouse, lievelingsstofje, boxkleed, Zeeuwse klederdracht. Een noemenswaardige; een lapje van het wiegje van twee kinderen uit een gezin van vijf. Allen zaten op Meander (Wezenhof, lang geleden). Inmiddels zitten of zaten 12 van de 17 kleinkinderen ook op onze school!

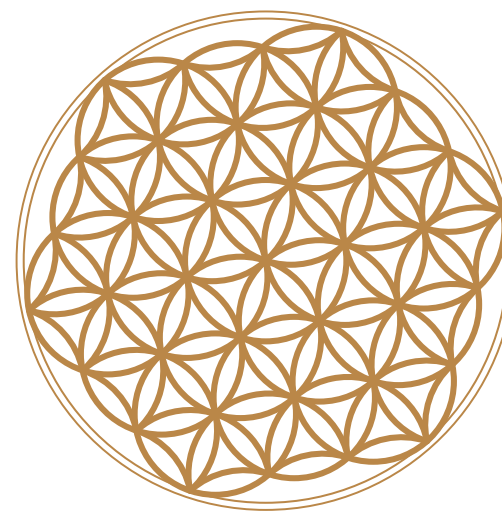
De stofjes werden verknipt tot zeshoekjes en rond passende kartonnetjes gespannen. Toen dit gedaan was, brak het mooiste moment aan: het zoeken naar een compositie gemaakt van die bonte verzameling. Al gauw kondigde zich een kleurverloop aan door de rijke schakering in tinten.

Op de achterkant werden nummers genoteerd om de volgorde te onthouden en kon het patchwork-werk beginnen. Het garen werd gekozen en de kleur werd honinggoud. Het uitgangspunt was immers een bijenraat en honinggoud bleek neutraal en bescheiden, bij alle kleuren te passen. Van glanzende stof, in een bijna identieke kleur, werden de achterkant en de randen gemaakt; de bedding voor de lapjes, die allen met de quiltechniek nogmaals bevestigd werden. Voor stevigheid en volume werd er een molton doek tussen de beide lappen gelegd.

Bij het quilten werden de kinderen van de klassen 5 en 6 uitgenodigd een vlakje te quilten. Hierdoor is op de achterkant de vorm van de bijenraat zichtbaar. Een goudkleurige stok en prachtig koord completeren het geheel.

Inspiraties voor de vorm

- De bio-dynamische imkers gingen, om het 100-jarig bestaan te vieren, rond over de hele wereld met een kaars, die groeide door te dompelen in 'bijenwas uit de streek'.
- De bijen als volk, is één wezen, de imme. Iedere bij weet van de ander wat hij of zij doet, ook zonder fysieke na-bij-heid. Onbewust bewust van elkaar... tot dezelfde groep/visie horende.
- De zeshoek (basisvorm van de honingraat), heeft connectie met de flower of life. Een meetkundig figuur en een bekend symbool.
- Het maken van de vlag of het vaandel op deze manier, vraagt om samenwerking en om 'daadkracht'. "Het moet gewild" worden... Gezien vanuit de sociale impulsen, is dit, na ongeveer 100 jaar, een wetmatigheid.
- De lapjes zijn een restje stof van een stukje dierbare stof, een (oud) stukje kleding, iets dat zorgvuldig is gekozen; heel persoonlijk en dus altijd goed. En al die kleine bijdrages dragen bij aan het unieke geheel!
- In de Edda komt een zwijgzame god voor, Widar, zoon van Odin. Hij verzamelt bij mensen restjes leer. Hij spreekt amper, gaat in stilte rond en is dienstbaar. Pas bij Ragnarok blijkt waarom hij deze lapjes verzamelde. In deze strijd draagt hij een schoen gemaakt van die lapjes. Hierdoor kan hij Fenriswolf weerstand bieden. Widar overleeft de godenondergang en o.a. dat maakt dat een nieuw begin mogelijk is.

Flower of life

Pinksteren, grondsteen en bijenraatvaandel

Op vrijeschool Meander werd, na de verhuizing naar de Celebesstraat, de grondsteen gelegd bij het Pinksterfeest in 2019. Met het leggen van een grondsteen bekrachtigen mensen om, op die plek, hun wens en wil te realiseren. De grondsteen omvat ook de grondsteenspreuk waarin met woorden uitdrukking wordt gegeven aan de intentie. Met Pinksteren beving de apostelen de drang om naar buiten te treden en hun bevindingen met Jezus Christus wereldkundig te maken. Zij 'stonden op' en volgden daarin wat hun hart hen ingaf. (De witte duif is in dit verhaal het teken van de heilige geest, die op hen neerdaalde. Vurige tongen; het hart vervullende enthousiasme om met hun boodschap de wereld in te gaan). Het bijenraatvaandel voegt daaraan toe de verbondenheid met elkaar; het besef dat ieder deel uitmaakt van de schoolgemeenschap Meander. Daarmee ook van de landelijke en wereldwijde beweging van werkgebieden gebaseerd op het antroposofische mens- en wereldbeeld.

Dat het vaandel steeds onze school kan sieren bij feesten, bijzondere gelegenheden, met Pinksteren en onze grondsteendag!

Speciale dank aan de maaksters, met wie ik aan het vaandel mocht werken; Merel Borremans en Agnes Buizen.

Brum de bij weet van wanten

Pinksteren 2021 en het bijenraafvaandel van Meander

Inspiratieverhaal voor in de klassen 1 t/m 6
Els Geraets, leerkracht klas 5B

Met zwaar beladen achterpootjes vloog Brum terug naar haar kast in de bijenstal van de mens Imker. Brum was blij met haar oogst, wist precies hoe weer terug te vliegen. Haar werksterzussen zouden haar helpen het gele stuifmeel van haar pootjes te halen en dan zou ze voor de volgende vlucht vertrekken. Heerlijk.

Daar zag ze haar kast al. Ja, Brum herkende het kleine rode ronde plaatje al, dat de mens Imker boven het vliegplankje had vastgezet. Brum landde, groette de wachters met haar sprieten. Zij wisten al dat Brum aan zou komen en lieten haar door. Anders dan anders klonk er een zacht gepiep bij de raten. Brum ging meteen naar die kant van de kast en ja, de jonge koninginnen waren in hun kamertjes en lieten voor het eerst van zich horen. Brum piepte hen, als groet, even toe en ging toen haar pootjes leegmaken. Nu zou het niet lang meer duren... Brum wist het; het zou nu niet lang meer duren of haar grootste levensavontuur zou beginnen. Alle stapjes in haar bijenleven hadden haar voorbereid op haar taak; verkenner van de koningin!

Brum vloog uit voor haar tweede vlucht die dag. Op naar die goede plek vol paardenbloemen. Halverwege was zij. Wat was dat? Ze draaide zich resoluut om. Vloog zo hard zij kon terug. Haar kast was in zicht. Brum minderde geen vaart. Ze dook bovenop het zwartgeel gestreepte wespenlijf. Duwde het met alle kracht opzij. De wachters vochten. Een van hen stak de wesp! Met trillende vleugels en hard gebrom viel hij van het vliegplankje. Brum aarzelde niet. Dook achter hem aan. Met haar nog zes anderen. Om en om vlogen ze op de wesp af. Eindelijk stopte het vleugelgeklap en het gebrom. De indringer lag verslagen in het gras. En ernaast de wachter die gestoken had.

Brum vloog op, zette zich op de kast, streek haar vleugels glad en vertrok om stuifmeel te gaan halen. En Brum wist het; het zou nu niet lang meer duren...

Het leven hernam zijn dagelijkse gangetje weer, na die verschrikkelijk indringer. Maar in Brum's lijf kriebelde het. Als zij met haar snoet in een bloemenkelk zat. Als zij onderweg was. Als zij haar nectar in de raat deed. Als zij de wachters of werksters groette. Iedereen wist dat het niet lang meer zou duren...

Brum zat op een grote gele paardenbloem, toen zij voelde dat het moment was aangebroken. Met haar hele lijfje wist ze dat het zover was. Meteen vloog zij op en ging naar de bijenstal. Toen ze aankwam gonsde het al; honderden bijen vlogen kriskras door elkaar. Brum stortte zich in de zwerm en ging op in het kriskras door elkaar heen vliegen en zetten haar stevigste bromstem op. Heerlijk! Haar zoemen vermengde zich met het zoemen van alle anderen. Het was zover! De oude koningin had de kast verlaten! En zij, Brum, ging mee. En met haar honderden anderen. Dit was het avontuur, dit was waar Brum voor geboren was. Het meegaan met de oude koningin, die plaats maakte voor de jonge koninginnen. Brum was een van haar verkenners! Nog heel even in de zwerm en dan...

Het kriskrasvliegen werd geleidelijk aan minder. Het luide zoemen werd gonzen. Brum vloog om een dikke bewegende tros. Een tros van bijenlijfjes. Zij vloog er om heen. Landde erop en voelde de warmte en veiligheid. Ja, haar koningin zat veilig ergens in het midden.

Dan was het nu aan Brum. Brum, die snel kon vliegen, oplettend bleek bij het vinden van bloemstroken, die een aanval niet schroomde, solovluchten maakte en altijd terug kwam!

Het moment was daar; alles wat ze tot nu toe had gedaan, had haar op deze gevaarlijke tocht voorbereid. Brum zou op verkenning gaan. Uitvliegen, met andere verkenners, op zoek naar een geschikte plek om haar volk te huisvesten. Ze verkende de omgeving. Kroop in een kier in een muur. Zaten er geen mieren in? Nee. Te nauw. Een leeg spechtennest in een holle boom. Te tochtig, te vochtig. En net op tijd weg voor de graaiende poten van een kever. Een gaatje in de grond lonkte maar daar stak plots een mollensnuit uit. Brum vloog met een grote boog de lucht in. Ze kon terug; er was een plek gevonden!

Snel keerde ze terug naar de plek van de tros. Daar vlakbij lag een kast in het gras. Dat had vast de mens Imker gedaan. De kast lag beetje scheef waardoor er een kleine kier bij de grond was. Daar vlogen haar zusterbijen in en uit. Ja, dat was een fantastische plek; donker, droog, precies groot genoeg om nieuwe raten te bouwen. Brum kroop erin. Groette de andere bijen. Haar lieve moederkoningin was er al, in het midden van haar verzorgsters.

Het zachte gegons van haar volk wiegde Brum in rust. Hèhè! Ze hadden een nieuwe woonplek gevonden. Een kast, met boven het vliegplankje een klein goudgeel zeshoekig plaatje. Brum's nieuwe huis.

***Bespreek met de kinderen waar in dit verhaal Brum 'gewoon' weet, dat zij iets moet doen. Hebben wij mensen dat ook? Hoe gaat dat, hoe kan dat? Weten wij van elkaar wat ieder doet?**

***Brum heeft een levensavontuur, waar ze naar uitkijkt. Heb jij dat ook? Iets waarvoor je alles zou willen doen? Waar je blij en enthousiast voor bent? Wat misschien ook spannend is?**

Na het verhaal en het gesprek hebben de kinderen van klas 1 t/m 6, met pinksteren, hun bijenraafvlakje op een kartonnen vaandel geplakt. En zo had Meander met Pinksteren een hal vol vanden!

Zin in een leuk boek?

Zin in een leuk boek? Teun en Lars hebben ieder een tip voor je.

Weet jij ook een mooi boek voor deze rubriek? Laat het ons dan weten! Beantwoord hiervoor

onderstaande vragen over jouw favoriete (voorlees-)boek, dichtbundel of luisterboek. Stop het

vervolgens in de brievenbus van De Branding (deze hangt bij de ingang van Meander) of mail het naar

Redactie@branding-nijmegen.nl

Het favoriete boek van

Lars, leerling klas 3B

Welk boek heb jij gelezen/voorgelezen?

De Witte Wolf, van schrijfster Käthe Recheis

Waar gaat het boek over?

Het boek gaat over drie kinderen uit drie verschillende volken die samen op reis gaan om het land Imar te redden van de ondergang. Onderweg beleven zij de meest rare avonturen en leren belangrijke

levenslessen over moed, doorzettingsvermogen en de allerbelangrijkste: vriendschap.

Wat vond je het leukste aan het boek?

Dat er veel spanning in voorkwam en ook heel veel mooie zinnen.

Wat was opvallend aan het boek?

Dat er een soort van spreuk in voorkomt.

Waarom moet iemand anders het boek ook lezen?

Omdat er van alles genoeg is: spanning, avontuur en een vleugje romantiek. En een mooie boodschap.

Het favoriete boek van

Teun, leerling klas 1B

Welk boek heb jij gelezen/voorgelezen?

De Dwergjes van Tuil (voorgelezen)

Naam schrijver: Paul Biegel | **Naam tekenaar:** Mies van Hout

Waar gaat het boek over?

Het boek gaat over een dwergenvolkje. Deze dwergjes van Tuil leven met honderd dwergjes in een molshoop op de hei. Op een dag komt er een zwerm bijen. Zij leven in de holle dennenboom, een mooi huis voor het bijenvolk van Koningin Zwoe. De dwergjes gaan altijd op avontuur. Op het veld verderop gaan ze aardappels en wortels halen. Totdat de boer er een

gaashek omheen geplaatst heeft. Hoe komen ze nu aan eten voor de wintervoorraad???

Op een dag vindt kleine Pier (de jongste van de dwergjes) een klomp en daarmee varen ze naar het land Verderop. Samen met de andere dieren, zoals het bijenvolk, de konijnenfamilie en de vlinders van Daphne beleven de dwergjes allerlei avonturen.

Wat vond jij het leukste aan het boek?

Het hele boek, alle bladzijden.

Is er iets gek in het verhaal?

Dat de dwergjes onder een heidestruik slapen: dat is toch heel koud?

Een gek woord?

Adieu (een grappig woord).

Een vreemde plaats?

Het is spannend als de dwergjes van Tuil verdwalen in de ondergrondse konijnenburcht.

Of was er iets anders wat dit boek bijzonder maakt?

Alle dwergjes van Tuil met hun eigen manieren.

Waarom zou jij het boek aan een vriend willen aanraden?

Omdat zijn naam in het boek voorkomt: konijn Tibbe.

Afscheid van juf Loes

Loes Kraaijvanger gaat Meander verlaten. In de afgelopen zeventien jaar was zij kleuterjuf, juf op de onderbouw én coördinator van de kleuterbouw, functies waarin ze zich naar hartenlust inzette voor jonge kinderen. Na haar afscheid gaat ze zich richten op een nieuw avontuur, waarin ook weer een rol is weggelegd voor kinderen. “Mijn hart ligt echt bij jonge kinderen. Ik word heel blij van dat oorspronkelijke, het onderzoekende, hun openheid en die verrassende uitspraken.”

Jacco Schouw, redactielid en ouder, met dank aan Tim Heijl, coordinator klas 123

Kennismaking met de vrijeschool

Voordat Loes bij Meander begon als kleuterjuf, werkte ze in het reguliere onderwijs: op een jenaplanschool, in het freinetonderwijs, ervaringsgericht onderwijs en ontwikkelingsgericht onderwijs. Toen haar oudste dochter na de Kleine Sterre naar school zou gaan, twijfelden Loes en haar partner tussen de vrijeschool en de buurtschool. “We kozen op dat moment voor de laatste. Dat was oké: ze kon met kinderen uit haar eigen straat naar school lopen en de leerstof ging haar prima af. Toch gunde ik haar ook de verhalen, zingen, fluiten, tekenen... Ze is toen een dag in de tweede klas op de Bernardlocatie gaan meedoen en kwam vervuld thuis. We hebben het een tijd laten rusten maar op een gegeven moment zei ze ‘s avonds in bed: ‘Mama, weet je nog van die andere school waar ik een bij mocht maken van bijenwas?’ Dat moment gaf de doorslag. Mijn twee andere dochters hebben ook de vrijeschool, onderbouw en bovenbouw, doorlopen. Bij hun 21-diner kwam het repertoire vrijeschoolliederen weer op tafel, uit volle borst werd er gezongen”.

Warm bad

Elke keer dat Loes haar dochters ging brengen en halen was ze weer blij om op school te zijn. Dat warme gevoel was zo sterk dat ze het reguliere onderwijs verliet en in 2003 op Meander ging werken. Eerst draaide ze mee in de kleuterklassen aan de Prins Bernhardstraat en verving ze de kleuterjuffen. Dat was wel enorm wennen, zo anders dan het onderwijs op andere scholen. Daarna had ze samen met juf Afra een eigen kleuterklas. Een vormende periode voor haar als leerkracht, maar ook als ouder en mens. Zo was er bijvoorbeeld het inzicht dat ze haar gebaren met een bepaalde eerbied moest maken, omdat ze door de kleuters worden nagebootst. “Als ik als juf een kom met deeg voor me zet en bolletjes begin te kneden, dan sluiten de kleuters vanzelf aan en zie ik in hun gebaren die van mijzelf terug. De bewegingen die ik maak doen er dus toe: de kleuters bootsen alles na. Dat was voor mij destijds wel even een bewustwordingsmoment: wat doe ik nu eigenlijk de hele dag?” In totaal werkte Loes negen jaar als kleuterjuf. In 2012 waren er teveel kleuterjuffen en kreeg ze een eerste klas, die ze tot halverwege de derde klas begeleidde. Vanwege persoonlijke omstandigheden is ze er toen een tijdje uit geweest, een zware tijd maar ook een nieuwe wending.

Een nieuwe rol

Er volgde een master voor het onderwijs, gericht op begeleiding, coaching en inzicht in organisaties. Daarmee keerde ze terug naar de kleuterbouw in een nieuwe rol, die van coördinator. “Ik hield me onder andere bezig met hoogbegaafdheid, taal en rekenen voor kleuters op de vrijeschool. Ik vond het belangrijk om proactief met de door de onderwijsinspectie aangereikte kwaliteitskaders

bezig te zijn, zodat we ons onderwijs konden verantwoorden en onderbouwen en daarmee behouden wat we waardevol voor kleuters vonden. Ik vond dat enorm boeiend. Een veelgehoorde uitspraak op de vrijeschool is bijvoorbeeld dat je kleuters niet te vroeg cognitief moet aanspreken met taal- en rekenactiviteiten. Maar wat bedoelen we daar eigenlijk mee?

Fijne plek

In haar eerste tijd als coördinator stelde Loes zich ten doel om met de kleuterleerkrachten een hecht team op te bouwen. “Het was heel leuk om als team samen te werken, er was een veilige basis. De vergaderingen en studiedagen werden daardoor fijne, voedende momenten.” De teamvorming werd makkelijker toen de school aan de Celebesstraat werd betrokken, waardoor de mensen niet meer over twee locaties waren verdeeld. Loes is heel enthousiast over de huidige plek. “Een prachtig jaren ’30 gebouw met een groen speelplein. De laatste twee jaar zat ik in het halletje met de glas-inloodramen, tussen de kleuters en de eerste klassen. Een mooie plek, omdat ik alle kleuters kon zien langskomen en mensen makkelijk bij me binnen stapten.”

Studiedagen

Naast haar werk binnen Meander was Loes ook buiten de school actief. Zo organiseerde ze samen met Harry Gubbels (voormalig directeur Meander) de “Pallasdag”, een studiedag voor de 300 leerkrachten van stichting Pallas. Ook werkte ze met de Vereniging van Vrijescholen samen om landelijke studiedagen te organiseren en regelde daarvoor bijvoorbeeld sprekers die de antroposofische pedagogiek op eigentijdse wijze neer kunnen zetten. Er waren ook workshops gericht op activiteiten die je met kleuters kunt doen, zoals activiteiten voor kinderen die extra uitdaging nodig hebben, houtbewerken of zelfs filosoferen. Die dagen waren overvol. Daar spreekt volgens Loes een bepaalde behoefte uit: “De studiedagen zijn een mooie gelegenheid om eens mensen buiten je eigen school te ontmoeten”.

Een goed gevulde rugzak

Heeft Loes met haar ruime ervaring nog een tip voor startende kleuterleerkrachten? “Zorg ervoor dat je een goed gevulde rugzak hebt met liedjes, spelletjes en verhalen waar je uit kunt putten. Een dag in de kleuterklas is een aaneenschakeling van activiteiten. Als je daar teveel ruimte tussen laat dan hebben kinderen de neiging die ruimte zelf te gaan invullen. Als je op overgangsmomenten een liedje of een spelletje kunt inzetten dan stroomt het veel meer en verloopt de dag veel harmonischer.” Haar

eigen rugzak komt haar nog steeds goed van pas: “Als oma pas ik een dag in de week op mijn kleindochter van twee. Ik stap dan even helemaal in haar wereldje, met alles wat zich voordoet. Het is een feestje om nu met haar de liedjes en spelletjes te kunnen doen.

Nieuw avontuur

En nu dus het vertrek van Loes, waarna een nieuw avontuur voor haar begint. Het afscheid voelt voor haar goed: “Ik was klaar. Ik ben 56, heel verleidelijk om comfortabel op mijn plek te blijven zitten, maar voor mij was het tijd om nog iets nieuws te gaan doen”. Haar afscheid werd op 4 juni gevierd in de prachtige tuin bij haar woning, tussen natuurgebied De Bruuk en het Duitse Reichswald. Deze groene oase, waar regelmatig vossen om het huis sluipen en ook een huisje staat dat je kunt huren, is de plek waar ze haar nieuwe avontuur gaat vormgeven. Wil ze daar al iets over vertellen? Ze glimlacht. “Ik houd het nog even voor mijzelf. Ik ben een doener, als ik een idee heb gaat het balletje vanzelf wel rollen.” Maar dan licht ze toch een tipje van de sluier op: “Ik beleef deze plek als een plek waar je kunt herstellen en tot rust kunt komen. Dit zal een plek worden waar jong en oud welkom is”.

In iedere Branding een korte uitleg over een onderscheidend kenmerk van de vrijeschool. Wat kenmerkt ons onderwijs, hoe ziet dat er uit en waarom doen we dat zo? In 8 jaar en 32 Brandings komt het belangrijkste langs.

Deel 12

Waarom doen we wat we doen, zoals we het doen? 32 artikelen over wat de vrijeschool inhoudt

Griekse cultuur in de vijfde klas

Nadat in de vierde klas de scheiding tussen 'ik' en 'de wereld' bij veel kinderen voor onrust zorgde, keert in de loop van de vijfde klas de rust over het algemeen terug. In klas 5 groeit het vermogen om objectief naar de wereld te kijken. De eigen individualiteit wordt beter beleefbaar. Eerst nog aarzelend en soms schoksgewijs, maar steeds duidelijker ontstaat het vermogen de wereld nauwkeuriger waar te nemen.

Meer evenwicht

Een vijfdeklasser zie je gaandeweg het schooljaar meer evenwicht uitstralen, zowel fysiek als geestelijk. Kernwoorden voor klas 5 zijn: dromen/wakker, ontwakend individu, overtuiging, vervolmaking, in harmonie. Een vijfdeklasser is bezig zijn plaats tussen de 'geesteswereld' en de aarde te zoeken. De Griekse cultuurperiode geeft hiervoor een boeiende ingang. De godenwereld wordt langzaam maar zeker verlaten en de mensen gaan voor zichzelf beslissen, de herinnering aan een geestelijke wereld maakt plaats voor het abstracte denken, gericht op de concrete wereld.

Zelfstandig denken

Meer en meer ontstaat in klas 5 de behoefte aan exacte kennis. De goden zijn ontmaskerd, de herinnering aan een geestelijke wereld wordt verdrongen door het abstracte denken, op de fysieke wereld gericht. De mythe wordt ingeruild voor de historische feiten. Hierin lijkt de elfjarige op een Griek uit de klassieke oudheid. De Griekse cultuur met haar kunstzin, maar vooral ook met haar wetenschap, is daarom het jaarthema van de vijfde klas. Het intuïtieve weten, door de goden geleid, wijkt steeds meer voor het zelfstandig denken. Met Theseus en Odyssee als voorbeelden om de zelfstandig denkende mens te beleven. Zo gaat de mythologie over in historie: steeds meer aardebewoner. Een proces dat parallel loopt met de psychische ontwikkeling van het kind.

Jean-Pierre van Groeningen, leerkracht klas 5A

Eigenzinnig met meer harmonie

De kinderen gaan genuanceerder denken en zich meer verdiepen in het gedrag van klasgenoten. Kring- en klassengesprekken zijn zinvol. Er wordt intensief met elkaar omgegaan. Zij kijken met veel enthousiasme naar de wereld, maar stellen zich ook meer en meer vragen. Gevarieerde opdrachten (om hun creativiteit aan te spreken) dagen hen uit. Werkstuk, spreekbeurt, boekbespreking maar ook buitenonderwijs in de stad én in de natuur zijn goede werkvormen. In de vijfde klas past een bepaalde eigenzinnigheid. Niet alleen in de basisvakken Rekenen, Begrijpend lezen en Taal, maar misschien nog wel meer in de specifieke vakken Geschiedenis, Aardrijkskunde en Plantkunde. En zeker ook in Euritmie, Gym, Zang, Vreemde talen, Tekenen, Vormtekenen, Schilderen, Boetseren, Handwerken, Handvaardigheid, Verkeer, Techniek, Volksdansen en Sociale redzaamheid. Verder wordt kennis en ervaring nu ook opgedaan door middel van onderlinge gesprekken, boeken of internet. Volwassenen blijken niet meer 'alwetend' te zijn. In het uiterlijk van de kinderen wordt meer evenwicht zichtbaar. Er komt meer tekening in het gezicht en het kind kan zich gemakkelijk bewegen en balans uitstralen. Harmonie uit zich in de lichaamsbouw. In de Griekse cultuur was het lichaam zo goed ontwikkeld dat men het als een tempel voor de geest zag.

De Griekse muurschildering

Op één van de muren van klas 5A zie je Prometheus, Plato en Aristoteles. Waarom zijn zij in het klaslokaal voor elfjarigen zo zichtbaar aanwezig?

Wij beginnen in het midden met Prometheus die de mens schiep. Zeus (oppergod) en Prometheus (vooruitdenker) waren neven en goede vrienden. Prometheus was de zoon van de Titaan Japetos en Klymene. Zij kregen nog drie Titanenzonen: Epimetheus, Atlas en Menoitios. Ieder van hen inspireert weer tot verhalen. Prometheus was de verstandigste. Hij voorzag de uitkomst van de Titanenstrijd en streed daarom aan de zijde van Zeus. Prometheus had Zeus ook ooit bijgestaan bij de geboorte van Athena uit het hoofd van Zeus. Athena leerde Prometheus later 'de kunsten van de architectuur, de rekenkunde, de navigatie, de geneeskunde, de

metallurgie en ander nuttigs.'

Prometheus leerde mensen godengaven

Prometheus gaf zijn kunsten graag door aan de mensen, die hij had gemaakt uit vochtige klei en het spuug van Zeus. Van Athene hadden deze mensfiguurtjes 'de levensadem' gekregen. Prometheus toonde de eerste mensfiguurtjes aan Zeus en die was hier zeer enthousiast over. Deze eerste mensen leefden als in een droom, zij wisten zich niet van gehoor of gezicht te bedienen. Zij kenden geen bedoelingen, vermoedens of kunsten en zij kenden geen vuur. Er waren niet alleen mensen maar ook dieren gemaakt en de broer van Prometheus, Epimetheus, had de opdracht gekregen om na het modelleren, de verschillende vaardigheden over die levende wezens te verdelen. Epimetheus dacht weinig vooruit en toen hij bij het laatste wezen kwam, de mens, waren de vaardigheden op. Prometheus greep in en gaf de anders weerloze mensheid het Verstand. Later, toen hij zag dat mensen elkaar bevochten, overtuigde hij de oppergod Zeus om ook Recht en Fatsoen aan zijn favoriete schepsels cadeau te doen. Prometheus leerde de mensen de godengaven te zien, te horen en te beleven. Nu konden de mensen elkaar helpen, huizen bouwen en zeeën bevaren.

Vervolg

Strijd tussen Prometheus en Zeus

Gaandeweg veroverden de mensen de aarde, de enige plaats die de Olympische goden niet onder elkaar verdeeld hadden. Al snel brak een strijd los onder de Olympiërs om invloed te krijgen op de mensen. Die invloed moest zich dan vertalen in offers aan de goden. De goden maakten ruzie over welk deel van het offerdier de mensen aan de goden moesten offeren. Zeus gaf Prometheus de opdracht dit uit te zoeken. Prometheus slachtte daarop een stier en maakte van de huid twee zakken. In de ene zak stak hij alle ontvleesde botten, waar hij een laag vet op smeerde. In de tweede zak stak hij de onsmakelijk uitziende ingewanden die hij vulde met het vlees. Toen liet hij Zeus kiezen. Zeus koos voor de zak die er op dat moment het lekkerste uitzag; die met de laag vet. Ja, ook Griekse goden zijn kwetsbaar. Zeus was hij razend om deze valstrik. Hij strafte Prometheus door bij de mensen het vuur weg te nemen zodat ze voortaan het vlees rauw moesten eten.

Spijt, list en bedrog

Prometheus kreeg spijt en besloot de mensen te helpen. Hij vroeg Athena om hulp en zij liet hem via de achterdeur de Olympus binnen. Daar ontstak hij aan de vurige Zonnewagen een toorts waarvan hij stuk gloeiend stuk afbrak, dat hij in de holle kern van een gigantische venkelsteel stopte. Toen Zeus begreep dat Prometheus voor de mensen het vuur van de goden had gestolen gaf hij Hephaistos de opdracht om een beeld te maken dat de mensen zou bedriegen en ongelukkig zou maken. Daarop boetseerde Hephaistos een mooie vrouw uit klei. De vier Winden moesten het leven in haar blazen, Aphrodite schonk haar bevalligheid en Hermes ondeugende overmoedigheid: Pandora was geschapen, de mooiste vrouw die er ooit had geleefd. Zeus liet Pandora als geschenk naar Epimetheus brengen. Maar Epimetheus was door zijn broer gewaarschuwd om geen geschenken van Zeus aan te nemen. Zeus werd nu nog kwader. Hij liet Prometheus door een adelaar wegvoeren naar de Kaukasus en daar werd hij vastgeketend aan een steile bergwand, waar een arend eeuwigdurend aan zijn lever pikte. Er kwam geen einde aan de pijn omdat iedere koude nacht zijn lever weer aangroeide. Deze adelaar is soms aan het begin van het schooljaar te vinden in het klaslokaal. De Olympiërs vroegen zich af waarom Prometheus zo wreed werd gestraft. Zeus, die niet wilde toegeven dat Prometheus hem keer op keer te slim af was geweest, verzoon een leugen: Prometheus zou een geheime liefdesaffaire met Athena hebben.

Doos van Pandora

Toen Epimetheus zag hoe vreselijk zijn broer werd gestraft, haastte hij zich om zo snel mogelijk met Pandora te trouwen. Dit zou Zeus weer tevreden stellen. Maar Pandora had niet de gave van het woord gekregen om waarachtig voor haar gevoelens uit te komen. Prometheus had Epimetheus een goed afgesloten kruik in bewaring gegeven. Daarin had hij alle kwellingen weggestopt die zijn

schepping, de mens, konden aantasten, zoals ziekte, honger, misgewas, ouderdom en krankzinnigheid. Epimetheus leidde zijn prachtige vrouw rond in zijn huis en gaf haar alles wat hij had. Alles, behalve één ding: die kruik van zijn broer. Daar moest ze vanaf blijven. Zeus had voorzien wat er zou gebeuren: Pandora tilde, zodra ze een keer alleen in huis was, het deksel van de kruik (doos) om er eventjes in te gluren. En uit de doos ontsnapten toen de plagen die de mensen konden kwellen. Toen Pandora deze ellende zag deed zij meteen de deksel dicht. Er zat nog één gave in, de hoop, die de wonden moest genezen van de mensen. De hoop bad om vrijgelaten te worden en Pandora tilde nog één keer het deksel op. Met sneeuw witte vleugels fladderde de hoop rond om de mensen te troosten en hun wonden te helen. Prometheus werd eeuwen later door Herakles bevrijd, die de adelaar doodde met zijn pijl en boog. Ter ere van Prometheus werd in Athene ieder jaar een wedloop met brandende fakkels gehouden.

Van godenwereld naar mensenwereld

Waarom is Prometheus zo zichtbaar aanwezig op de muur? De kunstenaar lijkt gekozen te hebben voor deze symbolische figuur omdat deze past bij de ziel van een vijfdeklasser; iemand die zich verplaatst van godenwereld naar mensenwereld. De kinderen leren van de mythe rondom Prometheus om een individu te zijn en objectief naar de wereld te kijken.

Plato en Aristoteles

Maar wat doen dan die twee mannen links en rechts van de deur? Dat zijn twee filosofen; Plato en Aristoteles. Zij komen uit het schilderij van Rafaël Sanzio, 'De school van Athene'. Een schildering met harmonie en tweedeling; vinger op naar de hemel en hand naar voren naar de mens. Opnieuw een boeiende keuze van de kunstenaar.

Deze filosofen komen in klas 5 ter sprake omdat hun kenmerkende manier van denken raakvlakken heeft met de

Plato

Het ideaal, het idee van het goede

Achter de wereld der verschijnselen ligt een wereld van de grotere oorzaken

Ideeënwereld, hij wijst naar de hemel, God

Het eeuwige en onveranderlijke bestaat uit geestelijke modellen waarnaar alles gevormd is. De werkelijkheid is de 'ideeënwereld'.

De ideeënwereld is zo mooi dat je het niet kunt voorstellen en je zult het misschien alleen maar kunnen zien door te filosoferen.

De waarheid is te vinden met je verstand.

Aristoteles

Logisch ordenen door analyse

De wereld der verschijnselen ontdekken, menselijke maat, waarom-vraag, zelf nadenken

Essentie zit in het zelf, hij wijst naar de kijker, Mens

Een mens heeft geen aangeboren ideeën maar wordt gevormd door wat binnen komt via je zintuigen.

Alle zintuiglijke kennis is in principe waar. Maar pas in ons verstand leggen wij verbanden tussen de ervaringen, in de vorm van oordelen.

De waarheid is te vinden met je zintuigen.

ontwikkeling van de kinderen. Wat zijn dan de kenmerken van Plato en Aristoteles?

Waarom zijn juist deze twee filosofen zo zichtbaar aanwezig? Ze passen bij de eigenzinnigheid van de vijfdeklassers. Deze Griekse filosofen maken ons bekend met het idee dat de mens in zichzelf het goddelijke aantreft. En naast deze belangstelling voor het hogere, kan de mens ook via rede, dialoog en zintuiglijke ervaringen tot grote inzichten komen. Mooi om deze aspecten van 'leven' te kunnen aanstippen in de klas.

Een elfjarige richt zich op de fysieke wereld, zoals een Griek uit de klassieke oudheid de ontmaskering van de goden beleefde.

Deugden in het basisonderwijs

In het laatste uitgebreide rapport van de Inspectie van Onderwijs over onze school is te lezen dat de sociale competenties van de leerlingen van Meander op een niveau liggen dat mag worden verwacht. Meander wil in deze bijzondere tijd de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van leerlingen extra voeding geven. Daarbij wordt gedacht aan het weer gericht werken met de deugden. Deze kunnen de grondslag vormen voor fatsoenlijk gedrag in de klas zoals respect, vertrouwen en verantwoordelijkheid. Dit kan al duidelijk worden door deugden die dagelijks in de klas worden gebezigd positief te benoemen. Denk hierbij aan de vinger opsteken, een klasgenoot helpen en van elkaar leren. Van de kleuterklas tot en met de zesde klas wordt een aantal weken aandacht besteed aan dezelfde deugd. Een sprookje staat hierbij centraal.

Jean-Pierre van Groeningen, leerkracht klas 5A

*Wil je je eigen wezen kennen,
kijk dan in de wereld naar alle kanten om.
Wil je de wereld werkelijk doorzien,
kijk dan in de diepte van je eigen ziel.
Rudolf Steiner, 1912*

Inspiratiebronnen

Rudolf Steiner gaf enkele korte aanwijzingen over deugden. Deze aanwijzingen kunnen als meditatie beoefend worden, in overeenstemming met de seizoenen. Wij kunnen zo de bij ons in aanleg aanwezige deugden ontwikkelen, deze in elkaar over laten gaan en zo scheppers van ons eigen wezen worden. Schrijfster en psycholoog Linda Kavelin Popov noemt deugden zielskwaliteiten. Deugden dragen bij aan karaktervorming, en leren kinderen op een positieve manier naar elkaar te kijken en elkaar te begrijpen. Deugden zijn goede eigenschappen, onze verbinding met het hogere, de beste stukken van ons karakter en de hoogste kwaliteiten van ons mens-zijn. Paul van Tongeren, hoogleraar wijsgerige ethiek en momenteel denker des Vaderlands, maakt duidelijk dat een deugd een eigenheid is om van binnenuit het goede te doen. Door hierbij stil te staan ontdek je al lerende wat goed is: voor jezelf, voor anderen in je omgeving en in verschillende situaties. Deugden vormen als het ware je innerlijk kompas.

Maanddeugden, vroeger en nu

Wanneer we ideeën zoeken die de potentie hebben ons culturele leven te vernieuwen, moeten we ons blikveld verruimen en ook een vermogen tot verbeelding ontwikkelen. Rudolf Steiner beschreef dat we stappen in deze richting zetten, door bij het waarnemen van de natuur de wording serieus te nemen. Dit is terug te vinden in de maanddeugden. De meesten van ons staan steeds verder af van de natuur. Hoewel dit het gevolg is van een onontkoombare en ook zinvolle ontwikkeling, stelt het hele nieuwe eisen aan het innerlijke leven van de moderne mens. Terugkeren naar de oude natuurgebonden leefwijze kan niet, maar het vinden van een nieuwe verbinding met de natuur is belangrijk voor zowel de natuur als de mens. Van oudsher leefde de mens intensief met het ritme van de seizoenswisselingen. Vele christelijke feesten hebben hun oorsprong in een festiviteit die met het seizoen samenhangt. Het innerlijke leven weerspiegelde de gebeurtenissen in de natuur. De winter was bijvoorbeeld een tijd van bezinning, gereedschappen herstellen en verhalen vertellen bij het vuur. Elke maand stond in het teken van een speciale activiteit, kenmerkend voor een pre-industriële, agrarische

samenleving. Ook de Grieken en Romeinen hadden bij elke maand een maanddeugd, die in de bijbehorende maand kon worden nagestreefd. In de middeleeuwen beleefde het leven met de deugden van de maand een hoogtepunt in de zogenaamde school van Chartres, rond de beroemde kathedraal van Chartres in Frankrijk.

Voor de westerse mens heeft Rudolf Steiner de deugden van de maand een eigentijdse vorm gegeven. Zij volgen wel de seizoenswisselingen maar spreken ook de individuele ontwikkeling aan. Daarbij bieden zij een weg om tot een nieuwe, voor de hedendaagse mens adequate, verbintenis te komen met de natuur. Hieronder volgt een overzicht van deze deugden van de maand en sprookjes die Gisela Fugger erbij heeft gezocht:

Augustus	Mededogen	De witte slang
September	Hoffelijkheid	De drie mannetjes in het bos
Oktober	Tevredenheid	De roetzwarte broer van de duivel
November	Geduld	Bontepels
December	Beheersing	Het klosje, de schietspoel en de naald
Januari	Moed	Vrouw Holle
Februari	Zwijgzaamheid	De twaalf broers
Maart	Grootmoedigheid	De kristallen bol
April	Devotie	De goudkinderen
Mei	Evenwicht	IJzeren Hans
Juni	Volharding	De trouwe Johannes
Juli	Liefde	Gelukke Hans

Innerlijke ontwikkeling van de mens

Sprookjes geven in beelden de innerlijke ontwikkeling van de mens weer. Deze beelden getuigen van grote wijsheid en inzicht in de menselijke ziel. Zij spreken een taal die je eerst moet leren verstaan. Betekenis krijgt een bepaald beeld pas in de context van het hele sprookje. Sprookjes ontleen veel beelden aan de natuur: dieren, planten en mineralen. Dit zijn ook beelden die betrekking hebben op de menselijke ziel. De oude Chinezen zeiden het al: “Zo macrokosmos, zo microkosmos.” Vos, graan of een kristal staan voor onze innerlijke eigenschappen of processen.

Een voorbeeld: hoffelijkheid

Hoffelijkheid houdt in dat je beleefd bent en goede manieren hebt. Als je hoffelijk bent in je contact met andere mensen, geef je hen het gevoel dat zij gerespecteerd en gewaardeerd worden. Groet mensen met respect. ‘alsjeblieft’, ‘dankjewel’, ‘sorry hoor’ en ‘welkom!’ zijn niet zomaar woorden. Het zijn hoffelijke

Een praktische bijdrage aan een discussie over sociale competenties van onze leerlingen

uitdrukkingen, die aangeven dat je andere mensen waardeert en dat je hun gevoelens belangrijk vindt. Als je on hoffelijk bent, voelen mensen zich beledigd en krijgen ze het idee dat je niet weet hoe het hoort. Ze denken dat het je allemaal niets kan schelen. Als je hoffelijk bent, krijgt de ander het gevoel dat hij belangrijk is en gezien wordt. Hoffelijkheid werkt als een magneet. Hoffelijkheid maakt je aantrekkelijk voor andere mensen. Je brengt hoffelijkheid in praktijk als je leert hoe je beleefd het woord tot iemand kunt richten en je je dit eigen maakt. In plaats van iemand te onderbreken, zeg je ‘Mag ik even?’, en wacht je geduldig tot je zijn aandacht krijgt. Je groet mensen vriendelijk. Als je hoffelijk bent, vraag je om iets in plaats van het te eisen. Breng hoffelijkheid mee naar huis. Een gezin heeft er misschien nog wel het meeste behoefte aan. Als je hoffelijk bent, verloopt het leven gladjes.

In de praktijk

- Om over na te denken: hoe breng je hoffelijkheid in praktijk als
- Je iemand voor het eerst ontmoet?
 - Je ouders met elkaar in gesprek zijn en je met een van hen wilt praten?
 - Je op een verjaardag bent en de taart wordt aangesneden?
 - Je de telefoon opneemt en degene aan de andere kant van de lijn je zus wil spreken?
 - Je te laat bent op school?
 - Je kwaad bent op je broer?
- Je brengt hoffelijkheid in praktijk als je
- Anderen zo behandelt dat zij zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen
 - Rekening houdt met de gevolgen van je gedrag voor anderen
 - Eraan denkt om beleefd te zijn tegenover oudere mensen, je ouders en de onderwijzer
 - Netjes eet en praat
 - Om iets vraagt in plaats van het te eisen
 - Mensen begroet met een glimlach.

De affirmatie

Ik ben hoffelijk. Ik praat en handel welgemanierd. Ik laat mensen merken dat ik hen respecteer en waardeer.

Naast bovengenoemde activiteiten en uitwerkingen worden er ook klassikale oefeningen gedaan omtrent deze deugd, bijvoorbeeld eerst een situatie on hoffelijk uitvoeren en daarna op een hoffelijke manier. Ook wordt een tekening over dit thema gemaakt en wordt erover gepraat aan de hand van reflectievragen.

...Van alles wat je draagt, is de uitdrukking op je gezicht het belangrijkste... Janet Lane

Sprookje

Het sprookje “De drie mannetjes in het bos” staat gedurende deze weken centraal tijdens verschillende lessen (zoals taal, tekenen, schilderen).

Werken met deugden is plezier

Deugden zijn karaktereigenschappen die je eigenlijk allemaal bezit, maar die je misschien niet altijd bewust toepast. Geef ze samen met de kinderen aandacht door hier op een positieve manier mee bezig te zijn. Zo ontstaan er handvatten en leren de kinderen hun eigen wezen kennen, in de wereld te kijken, de wereld te doorzien en te kijken in de diepte van hun eigen ziel.

Inspiratiebronnen

- Rudolf Steiner (filosoof, oprichter Vrijeschool) *Aus den Inhalten der esoterischen Stunden. GA 266b, Stuttgart 1912*
- Linda Kavelin Popov (psychotherapeut) *Het deugdenboek voor het onderwijs. Uitgeverij De Zaak, Groningen 2005*
- Paul van Tongeren (hoogleraar wijsgerige ethiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen) *Leven is een kunst, Uitgeverij Klement, Zoetermeer 2013*
- Jean-Pierre van Groeningen (leerkracht Meander) *Deugden in ons Meander onderwijs. Een praktische bijdrage aan een discussie over sociale competenties van leerlingen Meander Vrijeschool Nijmegen, Eigen beheer, Nijmegen, 2015*

STUDIO ANTONIUS

Meubelmakerij & smederij

Vrij werk van lokaal
hout in opdracht

+ 31 6 83970305
studioantonius.nl

Coaching in werk
Lichaamsgerichte psychotherapie
Relatietherapie
Psychologisch onderzoek

Tanja Konig
Registerpsycholoog NIP/Arbeid en Gezondheid
Lichaamsgericht Werkend Psycholoog NIP
www.respectvoormensenwerk.nl
info@respectvoormensenwerk.nl
06-51790345

Relaties laten opbloeien

MIRA BROUWER RELATIEPRAKTIJK
Relatietherapie & Opstellingen

Nergens worden we meer met onszelf
geconfronteerd dan in relaties. Doorbreek vicieuze
cirkels en investeer in vertrouwen, begrip en
verbinding.

Relatietherapie: partners

Relatiecoaching: relatie-APK, familie, werk

Familie Opstellingen: individueel

www.mirabrouwer.nl
info@mirabrouwer.nl
06 2719 3558

Vrijblijvend
Kennismakings-
gesprek

ALWAYS TRUST YOUR GUT

BASISCURSUS INTUÏTIEVE ONTWIKKELING

**INTUÏTIEF
TRAJECT**

SCHOOL VOOR
INTUÏTIEVE
ONTWIKKELING

In januari, april en september kun je
bij ons starten met een cursus.
Voor alle informatie over de cursussen, readingen
door studenten, open dagen en gratis proeflessen
kijk op www.intuïtieftraject.nl.

Al 15 jaar de
school om jezelf
en je intuïtie te
ontwikkelen.

DE BROEDERIJ

Creatieve en natuurlijke broedplaats
voor kinderen en volwassenen

Voor workshops, cursussen, projecten, inspiratiedagen en verhuur

Kijk voor meer informatie en het aanbod op www.debroederij.nl

Spinsels

Frasie Hertroijs, redactielid en ouder

Harald over de spinselboom

De jaarlijkse schrik over de rupsen bij de fietsenstalling is weer aanstaande. Het gaat hier echter NIET om de gevreesde eikenprocessierups zoals veel kinderen en ouders denken, maar om de larven van de ongevaarlijke stippelmot. Een onschuldig beestje, dat helaas wel de meeste blaadjes van, in dit geval, een honderd jaar oude kardinaalsmuts opeet. Maar ook daar geen zorgen over want de heester loopt in de regel gewoon weer uit als de motten vertrokken zijn. Dus: loop eens langs en geniet van deze mini-Serengeti 🦋.

Met dank aan Harald, die ons op vrolijke toon gerustgesteld heeft. Over deze geheimzinnige, ingepakte boom en diens belagers willen sommigen vast nog wat meer weten. Daarom hierbij een aanvulling voor de natuurvorsers onder ons.

De Kardinaalsstippelmot

In mei komen de larven van de stippelmot (of spinselmot) uit de eitjes, die overwinterd hebben op hun waardplant. Ze maken gangen in het blad om zich dan met spinseldraden te omwikkelen en te beginnen aan het jonge blad van de heester. De rupsen zijn erg vraatzuchtig en groeien dan ook snel. Samen spinnen ze de webben, en binnen afzienbare tijd is de boom kaal en zijn de takken omgeven met witte webben. Bij een flinke wind kunnen rupsen uit de boom waaien en hun 'inpakgedrag' voortzetten op alle voorwerpen waarop ze terecht komen: meubilair, bushokjes en geparkeerde auto's bijvoorbeeld. In juli verpoppen de rupsen zich tot Kardinaalsstippelmotten en vliegen uit. Zij leggen vervolgens hun eitjes liefst weer in precies dezelfde boom of struik.

Uiterlijk

De stippelmot is een slank gebouwd nachtvlindertje van ongeveer één centimeter groot. Ze hebben dunne antennes en witte voorvleugels met zwarte stippels. De achtervleugels zijn bruin gekleurd. De vleugelranden zijn voorzien van franjes en de vleugelwijdte is ongeveer vierentwintig millimeter.

De Kardinaalsmuts

De (Wilde) Kardinaalsmuts dankt zijn naam aan de vorm van de vruchten, die in de herfst verschijnen. Deze vruchten lijken op de hoofddekels van de kardinalen van de Rooms Katholieke kerk; een soort vierkantige roze doos. Wanneer deze 'muts' opspringt, komt er een oranje vrucht tevoorschijn. Deze zouden vroeger gebruikt zijn om hoofdluis mee te bestrijden (!)...

De struik, of kleine boom, oogt een beetje warrig en is verder te herkennen aan de groene bast van de twijgen en stammen. Dit zou een overlevingsstrategie zijn: wanneer de rupsen zich te goed doen aan alle blaadjes kan de boom blijven doorgaan met het proces van fotosynthese, doordat er niet alleen in de bladeren maar ook in de bast van de takken bladgroenkorrels aanwezig zijn. Bovendien zullen eind juni nog de zogenaamde Sint-Jansloten uitlopen. Dit is nieuw blad, dat vanwege het moment van verschijnen is vernoemd naar het bekende feest. Hierdoor zal de Kardinaalsmuts zich als het goed is vrij snel herstellen, zoals Harald al heeft aangekondigd. We gaan dus nog meer beleven deze zomer en herfst!

Een écht orkest voor één dag

Chamin Panapala, projectcoördinator Nijmeegse Federatie van Muziekverenigingen'

Als afsluiting van het muziekproject waaraan klas 3B meedeed (zie het artikel in de Branding van de winter), vormde de groep op 30 april een heus orkest. Met instrumenten als saxofoon, trompet, trombone, klarinet, dwarsfluit en slagwerk gaven de kinderen hun eerste optreden. "Tijdens het optreden kwam alles samen", aldus projectcoördinator Chamin Panapala. "Onder leiding van saxofoondocent en dirigent Marieke van Ruitenbeek lieten de kinderen horen waar zij de weken ervoor zo hard op geoefend hadden." Vol trots luisterde juf Maron op de achtergrond mee. Naast het gezamenlijke nummer 'The Wellerman' had elke instrumentgroep een bonusnummer ingestudeerd. Als afsluiting zongen de kinderen ook een mooi lied over hun instrumenten. Publiek kon er helaas niet bij zijn, maar met hulp van een ouder is een mooie opname gemaakt om thuis met de familie terug te kijken.

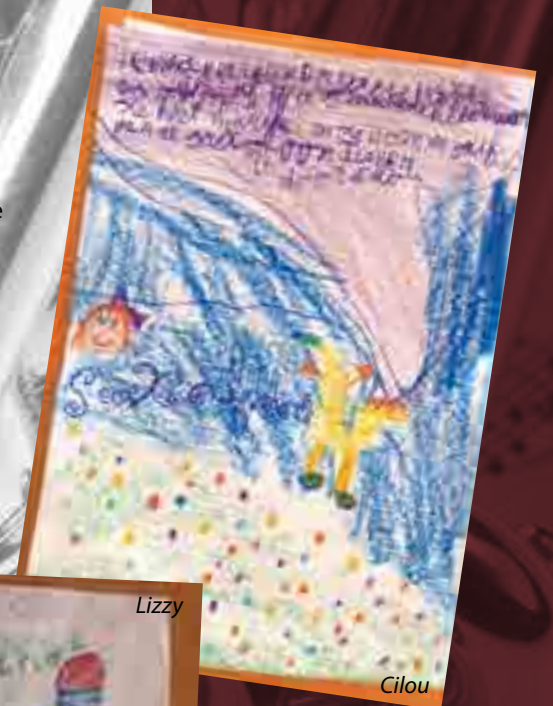
Met het optreden is de kennismaking met muziekinstrumenten van klas 3B afgerond. Het muziekproject is tot stand gekomen met subsidie uit de muzieimpulsregeling van Fonds voor Cultuurparticipatie, in samenwerking met de Nijmeegse Federatie van Muziekverenigingen, jeugdmuziekvereniging de Stefaantjes en Harmonie Tarcisius. Panapala: "Het project was een groot succes en zowel de school als de muziekverenigingen denken na over een verdere samenwerking in de toekomst."

Gaura

Lizzy

Cilou

Nog meer Lekker Lezen!

Els Geraets, leerkracht klas 5B

'Ons kasteel aan zee'

door Lucy Strange
12+, klas 6

Dit boek vertelt het verhaal van een gezin dat in een vuurtoren woont aan de Engelse kust. Omdat moeder van Duitse komaf is en het oudste zusje een nogal vurig type, verandert het leven op de vuurtoren als de oorlog uitbreekt. Wie kan wie in het dorp vertrouwen? Hartverscheurend hoe dit het gezin opbreekt. Sterk beschreven vanuit de beleving van het jongste meisje. Verfijnd bouwt de spanning zich op!

'Ik kan nog steeds niet vliegen'

door Anna Woltz
10+, klas 5/6

Het verhaal speelt zich kort na de oorlog af. De hongerwinter is voorbij en het land is bevrijd. Luuk van dertien gaat met een grote groep kinderen aansterken in Denemarken. Daar wordt tussen de kinderen onderling nog een en ander uitgevochten wat met de 'echte' oorlog te maken heeft. Indrukwekkend zoals beschreven wordt hoe Luuk, als ze door Bremen rijden, broodmagere vrouwen en bedelende kinderen ziet, en zich dan realiseert wat hij ziet. Om hem heen hoort hij dat dit 'het goed is voor...'. In

één keer uitlezen en daarna herlezen vanwege dit soort passages! Dit boek kreeg de Thea Beckmanprijs voor het beste historische jeugdboek.

Verder nog een verrassend boek over 'Niets', dat gesitueerd is in een herkenbare situatie: namelijk noodgedwongen thuisblijven door corona.

'Mijn dagen met Niets'

door Mireille Geus
10+, klas 5/6

Een stok met een touwtje is het begin van een avontuur met een wonderbaarlijke vondst. Hierdoor wordt voor Esthontely het noodgedwongen thuiszitten met haar mondkapjes naaiende

moeder ineens vrolijk en draaglijk. Ze heeft iets te doen! Namelijk zorgen voor 'Niets'. Wie en wat dat inhoudt... staat in het boek. Ik las het met verbazing en een lach om mijn mond. Zeker als je je voorstelt hoe dat gaat in zo'n kleine flat.

Tot slot nog een grappig en verrassend boek, voor kinderen die van vreemde reizen houden.

'Het geheim van de Vlaamse meesters'

door Ann de Bode
10+, klas 5/6

Een neef en nichtje, goed bevriend met elkaar, ontdekken dat hun opa een wel hele bijzondere manier van reizen kent. Of eigenlijk 'kende' en dat is en was een groot geheim. De kinderen gaan noodgedwongen hun opa achterna, door te reizen in schilderijen.

Schilderijen van de Vlaamse meesters. Gelukkig komen ze ook weer terug en worden zij hoeders van dit geheim. Fijn dat plaatjes van de schilderijen in het boek zijn opgenomen, alleen jammer dat ze in zwartwit zijn. Dus... op naar het museum als je ze in het echt wilt zien!

Onderweg

Kinderen van de Meander vinden elke dag hun weg van huis naar school en weer terug. Ze komen van heinde en verre. Ieder in hun eigen unieke en tegelijkertijd zo herkenbare wereld. In iedere Branding een kort interview met een mens dat onderweg is te worden wie het is.

Frasie Hertroijs, redactielid en ouder

Wie ben je en waar woon je?

Ik ben Iris, ik ben 11 jaar en zit in 5A. Met mijn ouders, broer Timo, twee katten en drie konijnen woon ik in Millingen.

Dat is best wel ver van Nijmegen. Hoe ga je dan naar school?

Meestal gaan we met onze gele bus. Af en toe rijden we mee met mensen die ook in Millingen wonen, of zij rijden met ons mee.

Wat vind je het leukste aan school?

Ik vind taal leuk, en buitenspelen en gym.

Wat doe je het liefste in je vrije tijd?

Gitaar spelen doe ik graag, en knutselen. Maar het liefste ben ik op de manege. Daar ben ik eigenlijk bijna elke dag wel te vinden. Als ik een week geen paard zie, word ik gek!

Wat doe je dan zoal op de manege?

Ik borstel de paarden, en doe aan voltige. Dit is een soort acrobatiek op een paard. Ik ren bijvoorbeeld mee met een paard in galop, en spring er dan op.

Dat klinkt professioneel. Weet je al wat je later zou willen worden?

Ik zou wel een manege willen hebben of springruiter worden. Of op een ranch werken in het buitenland, dan kan ik de wereld verkennen en de Engelse taal oefenen. Het lijkt me leuk om goed Engels te kunnen praten. Ook wil ik schrijfster worden, want ik houd van verhalen schrijven.

Voor de volgende edities zoeken we een 2ste en 6de klasser. Vindt jouw kind het leuk om bevestigd en gefotografeerd te worden? Stuur een e-mail naar Redactie@branding-nijmegen.nl

Sint-Jansfeest: Johannes de Doper

Of je wilt of niet, wanneer we op 24 juni het Sint-Jansfeest vieren is het licht zich alweer aan het terugtrekken. Het midzomerfeest rondom de zonnewende van 21 juni werd gekoppeld aan de naamdag van Johannes de Doper: 'Kom tot inkeer!'

Nelleke Schiphorst, grootouder

De dagen worden korter, ook al merk je dat nauwelijks. Net zomin als je eind december al merkt dat de dagen aan het lengen zijn. Toch ervaar ik een verschil. Midwinter, in de kou en in het donker, wil ik er best van weten dat we weer op weg gaan naar het licht. Ook al zie ik daar buiten nog niet veel van, ik put moed en kracht uit het idee.

'Gedenk te sterven'

Nu, in de bloei van het jaar, wil ik er juist helemaal nog niet aan dat de dagen korter worden. Ik wil buiten zijn, optimaal genieten van de zon en van al het groen om mij heen. Ik wil kamperen, vuurtjes stoken, hoog in de bergen lopen of een mooi boek lezen, met m'n voeten in de beek. Ik ben absoluut nog niet bezig met het najaar en met de vergankelijkheid aller dingen. Toch is het onomkeerbaar. We zijn weer op weg naar de herfst en de winter. Ergens, zij het nog ver weg, klinkt het memento mori: gedenk te sterven. Het leven is vergankelijk.

Zon als middelpunt

Alle feesten van het jaar hebben een heidense én een inhoudelijke, religieuze component. Het is de kunst om bij het vieren van de jaarfeesten aan beide vorm te geven. De feesten markeren oorspronkelijk de gang van de zon door het jaar. De zon was het middelpunt van alles. De mens, het hele leven op aarde was (en is!) ervan afhankelijk. De gewoonte om een midzomer- en een midwinterfeest te vieren is al eeuwenoud.

Aan die heidense natuurgebonden feesten is door de tijden heen steeds meer inhoud gegeven. Zo werd het midzomerfeest, dat van oudsher werd gevierd rondom de zonnewende op 21 juni, gekoppeld aan 24 juni, de naamdag van Johannes de Doper. Zo ontstond het Sint-Jansfeest.

Nelleke Schiphorst, moeder van vier dochters en oma van twaalf kleinkinderen. stond eind jaren zeventig samen met haar man Thijs aan de wieg van de vrijeschool in Delft. Van de twaalf kleinkinderen zitten er zes op de vrijeschool Meander en drie op de vrijeschool in Zeist.

Nelleke vindt verdieping in de achtergronden van de jaarfeesten belangrijk, te weten wat je viert. In de afgelopen jaren heeft zij een aantal cursussen verzorgd over de jaarfeesten op verschillende locaties in het land. Ook publiceerde zij een boekje met als titel 'Het Jaar Rond'. (nog te bestellen à € 4,50 bij nellekeschiphorst@planet.nl)

Wie was hij?

Wie was nu precies Johannes de Doper? En wat heeft hij te maken met het midzomerfeest? Hij leefde in het begin van onze jaartelling, het kind dat geboren werd bij Zacharias en diens vrouw Elisabeth. (De Elisabeth die genoemd wordt door de engel Gabriël, bij de verkondiging aan Maria: 'En zie, zelfs Elisabeth, uw nicht, heeft in haar ouderdom een zoon ontvangen en zij die onvruchtbaar heette is nu in de zesde maand!') Johannes is dus een tijdgenoot van Jezus. Op veel schilderijen zie je de twee samen afgebeeld.

Innerlijke ontwikkelingsweg

Johannes de Doper was in alle opzichten een groot mens. Op schilderijen wordt hij meestal als een soort reus afgebeeld, een woesteling met een knots en een grote baard. 'De grootste onder de mensen' werd hij genoemd. Dat hij zo groot wordt afgebeeld zegt niet alleen iets over zijn uiterlijk. Hij wordt gezien als representant van de mensen van zijn tijd. Wat aan hem zichtbaar werd aan kracht was het hoogste wat een mens in die tijd kon bereiken.

Maar dan wordt er in Bethlehem een kind geboren dat juist in zijn kleinheid aanbeden wordt. Een kind dat een belofte met zich meedraagt. De geboorte van dit kind in wie tijdens de doop in de Jordaan het Christuswezen iets puur goddelijks zal incarneren, biedt aan de mensen op aarde de mogelijkheid om een nieuwe, innerlijke ontwikkelingsweg te gaan.

Belofte

Terug naar nu. Wanneer ik om mij heen kijk naar de natuur op haar allermooist, dan zou ik wel willen dat het altijd zo bleef. Ik zou die zomertijd wel willen vasthouden, die warmte blijven voelen. Maar de natuur verlegt de eerdere aandacht voor de zon alweer meer naar de aarde. De vruchtbeginsels zijn gevormd: belofte voor een nieuwe jaarronde, een nieuw leven.

'Kom tot inkeer', roept Johannes de Doper, 'Hij moet groeien, ik moet afnemen.'

In jezelf keren

Maak ruimte voor het nieuwe in jezelf, zorg ervoor dat je straks in het najaar niet met lege handen staat wanneer al dat groen is verdwenen. Zoek de kracht en het vuur binnen in, met de natuur om je heen als voorbeeld. Het midzomerfeest vier je overdag. Een uitbundig feest, waarin alle elementen vertegenwoordigd zijn en ook echt beleefd kunnen worden. Echt Sint-Jan wordt het pas rondom het vuur, wanneer iedereen, moe en uitgespeeld, langzaam weer in zichzelf keert, de ommekeer van buiten naar binnen maakt. Als de sterren gaan verschijnen en het donkeren gaat: dát is Sint-Jan!

*Leonardo da Vinci,
the Burlington House Cartoon ca. 1500*

Passen en meten met 6A

Tijdens de geometrieperiode in klas 6A hebben we leren werken met de passer en de geodriehoek. We hebben geleerd heel precies te tekenen, met een scherpe punt, en op de millimeter nauwkeurig. We leerden een middelloodlijn en een bissectrice tekenen en we werkten met de stelling van Pythagoras. Verder oefenden we met het maken van scherpe, stompe en rechte hoeken. De mooie, meetkundige vormen die we construeerden, werden op verschillende manieren ingekleurd.

Noëlle Adamson, leerkracht 6A

Werk uit klas 6B

Kadir en Noor, leerlingen klas 6B

Fleurige vlinders voor op de ramen

Tijdens 'onderwaterwereld' schilderden we hierover.

Om in de stemming te komen van 'Sjakie en de chocolade fabriek' hebben we ook tijdens boetseren allerlei 'chocolade-werkjes' gemaakt die erbij passen.

Ook tekenden we de ogen van verschillende dieren. We werkten veel informatie uit over allerlei dieren.

We hebben bij 'dierkunde 2.0' allerlei leefgebieden van dieren behandeld.

Terugblik en vooruitblik op het KGC

Het doorlopend moeten anticiperen op het coronabeleid van de overheid is een opdracht die weliswaar maatschappelijk belangrijk is, maar die weinig energie oplevert. Je probeert het onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven binnen de kaders die verre van optimaal zijn. Je weet dat dit nu eenmaal zo moet, maar de resultaten en de beleving blijven ver verwijderd van de ambities. Leerlingen, docenten en ouders moeten zich telkens aanpassen en het is hierbij een hele uitdaging om alle betrokkenen te informeren en rekening te houden met ieders wensen en behoeften.

Ardan Aldershof, rector KGC

Veerkracht

Als we terugkijken op het afgelopen schooljaar dan hebben we hierin zeker goede stappen gezet en ons absoluut ontwikkeld. Het grootste gemis blijft echter steeds de verrijking van ons mooie onderwijs dat in alles gericht is op een evenwichtige persoonsvormende ontwikkeling. De leerlingen hebben hierin veel betekenisvolle leercontexten gemist, maar zijn tegelijkertijd weer vaardiger geworden op andere gebieden. Hetzelfde geldt overigens voor onze docenten. Het goede nieuws is dat ik veel veerkracht zie en dat het qua leerachterstanden, gezien de omstandigheden, over het algemeen best meevalt. Dit is een groot compliment voor alle leerlingen, docenten en ouders, die er iedere dag er het beste van hebben gemaakt, ongeacht de omstandigheden. Ook dit moet vertrouwen geven voor de toekomst.

Speerpunt

Vanzelfsprekend moeten we voor volgend schooljaar kijken wat passende interventies zijn, zodat leerlingen zich op cognitief en sociaal-emotioneel vlak verder kunnen ontwikkelen. Het helpt dat hiervoor veel gelden zijn vrijgemaakt en de planvorming voor het NPO (Nationaal Programma Onderwijs) is dan ook in volle gang. Laten we vooral hopen dat na de zomervakantie de randvoorwaarden weer 'normaal' zijn en wij ons prachtige onderwijs met volle overtuiging in optima forma met elkaar kunnen beleven! Daarom wil ik alvast graag - kijkend naar komend schooljaar - de stand van zaken van een belangrijk speerpunt van de ontwikkelagenda van het KGC met jullie delen: het verbouwingstraject.

Ambities

In oktober 2019 startte de projectgroep 'verbouwing en verduurzaming KGC-schoolgebouw'. De projectgroep bracht de actuele situatie van het gebouw en de ambities volledig in kaart, onder meer door diverse interne advies- en meedenkrondes. Dit heeft geresulteerd in de volgende prioritering van ambities met bijbehorende doelstellingen:

1. Verbondenheid:

Onder het motto 'één organisatie' hebben alle onderwijssecties een eigen plek binnen het schoolgebouw. Voor enkele kunst- en beweegvakken wordt een aantal externe locaties gehuurd.

2. Klimaat

Verbetering van het binnenklimaat (verwarming, koeling en ventilatie) in de schoolgebouwen van het Karel de Grote College, conform de actuele eisen.

3. Herschikking

Het doel is een afname van de ruimtebehoefte en een optimalere bezetting van het gebouw. Door herschikking en upgradering worden ruimtes beter ingericht op wat het curriculum vraagt ten behoeve van de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs.

4. Uitstraling

Inrichting en functionaliteit worden geoptimaliseerd met behoud van de uitstraling en de sfeer van het huidige schoolgebouw.

Perspectief

Op dit moment hebben zowel de raad van toezicht als de medezeggenschapsraad ingestemd met het masterplan. We werken nu aan het voorlopig ontwerp en de selectie van een bouwteam. De verbouwing start in januari 2022 en duurt tot en met december 2023. Gedurende de verbouwing blijft de school in bedrijf. Het is een belangrijk selectiecriteria bij de bouwteamselectie om dit op een doordachte wijze te organiseren. Maar het hoogste doel van de verbouwing – dat als katalysator kan werken voor de ontwikkeling van onze schoolgemeenschap – is: 'optimaal inspelen op de ruimtebehoefte van mooi, betekenisvol en eigentijds vrijeschoolonderwijs!' Met dit prachtige perspectief wens ik iedereen alvast een mooie en zonnige zomer.

Periodeonderwijs: kooklessen

In de klassen 7C en 9C is het afgelopen jaar veel gekookt en gebakken. Deze keer in de Branding de koekjes die door klas 9C zijn gemaakt. Zij maakten chocopasta-swirlkoekjes, sinaasappel-amandelkoekjes en chocoladekoekjes met noten. De recepten kun je vinden op www.laurasbakery.nl. In de volgende Branding de pastachallenge.

Activiteitenweek KGC

Wat hebben ze genoten! Positieve geluiden alom voor een programma van de activiteitenweek dat voor alle leerlingen interessant en uitdagend was en- minstens zo belangrijk - de leerlingen veel ruimte bood om elkaar weer eens als hele klas te ontmoeten; om lekker bij te kletsen, samen in beweging en expressie te komen en *last but not least* ; na de vele koude weken te kunnen genieten van het mooie weer. Op deze manier hele lesdagen maken was geen straf en tegelijkertijd ook weer een mooie start van de gewone lesroostertijden.

Gerda Fransman, leerkracht KGC

De tweede activiteitenweek van dit schooljaar op het KGC, van maandag 7 tot vrijdag 11 juni, kon niet beter uitpakken; de eerste week dat de leerlingen weer met zijn allen de school konden bevolken, was hiervoor ingepland. Het programma was in eerste instantie nog coronaproof opgezet, wat het soms ingewikkeld maakte. Heel fijn was het dan ook dat de anderhalve-meterregel voor het voortgezet onderwijs vanuit de overheid losgelaten werd en de lokalen weer met hele klassen gevuld konden worden.

Klas 7: onderzoek naar landschapselementen

Klas 7 trok erop uit. De leerlingen deden onderzoek naar de verschillende landschapselementen in de buurt van Nijmegen. Bossen, rivieren, de Ooijpolder... wat gebeurt er met de natuur als je deze de vrije loop laat? En wat als de mens dit beheert, zoals in de Hatertse Vennen? Dit beheren gebeurt soms met behulp van een heuse schaapskudde. De leerlingen en de schapen waren een dagje collega's. Beide partijen hielpen Staatsbosbeheer om het dichtgroeien van de heide te voorkomen door jonge boompjes eruit te trekken dan wel op te eten. Ook werd er een vlot gebouwd. Daarbij mocht een plons in het verkoelende water natuurlijk niet ontbreken. Zonnebrandmiddel was hier geen overbodige luxe. Een actieve week met heel veel gezonde buitenlucht.

Klas 8: workshops rondom keuzes en samenwerking

Bij klas 8 werd een serie workshops aangeboden rondom het thema Keuzes maken en Samenwerken. Na twee presentaties op maandag gingen ze aan de slag met verschillende werkvormen en subthema's. Behalve dat ze aan het denken werden gezet over keuzes aangaande klimaat, omgang met verslavingen en voeding, waren er deze week ook workshops, waarbij ze opnieuw met elkaar moesten afstemmen. Afstemmen in ritme, qua muziek en dans maar ook qua techniek en de kunstopdrachten. Het programma was afwisselend en verbindend. Gretig werd er met elkaar gediscussieerd en veel werk verzet. Kortom, het was een bewogen week!

Klas 8C, de Kunst – en Ambachtsklas heeft een afgeslankte versie van hun Smeedweek kunnen volgen. Dit kon door te gaan smeden op de Vrijeschool Novalis in Eindhoven. Behalve de zon hebben zij dus nog meer vuur en hitte kunnen ervaren deze week. De welverdiende plons in het zwembad 's middags was dan ook zeer welkom.

Klas 9: van alles wat

De verschillende klassen hadden een eigen programma. Voor 9A, de MAVO-klas was deze week een moment om te werken

aan schoolonderdelen die nog gemaakt moesten worden. Behalve dit waren er ook leuke workshops om met elkaar af te stemmen en los te gaan: heerlijk trommelen en dansen als slot van de dag. 9C, de Kunst- en Ambachtsklas had een themaweek over vrijheid. De leerlingen maakten een groepskunstwerk en hadden ook een aantal bewegingsactiviteiten, zoals een bubbelbadspel. Hun week eindigde met een uitgebreide barbecue.

De negende klassen HAVO/VWO hadden een alternatieve Geologie week of een Toneelweek (9E). Dit jaar werd de dubbele geologieperiode van klas 9 zoals gebruikelijk afgesloten met een geologie-biologie werkweek. Vanwege de reisbeperkingen beleefden ze de geologie in de omgeving van de school. Dit deden ze op de prachtige N70 wandelroute over de stuwwal, een speurtocht per tandem (stuwwal op en af, op... en weer af), een fietstocht langs de Waal met uitleg over het project Ruimte voor de rivier, een biologie practicum en bodemonderzoek. De week werd afgesloten met dag vol samenwerkingsopdrachten bij Outdoorcentrum Overasselt.

Klas 10 en 11: voorschot op eindwerkstukken of actief bezig

De klassen 10 en 11, die in het voorexamenjaar zitten, hebben een voorschot genomen op de eindwerkstukken. Per klas werd hieraan gezamenlijk gewerkt. Middels leuke coöperatieve werkvormen werd er gebruik gemaakt van elkaar om tot meer inzicht te komen over de wijze van vraagstelling. Wanneer is een vraag open of gesloten? En is deze deelvraag wel relevant? De leerlingen zijn nu toegerust om allen effectief van start te gaan met hun onderzoek naar ieders eigen thema. Dat belooft wat!

Klas 10 VWO had een afwisselend actief en kunstzinnig programma. Behalve kanoën op de Niers en mountainbiken werden door de klassen *flow forms* van klei geconstrueerd; Welke vorm is het stevigst en welke geleidt het beste het water? Een empirisch en hilarisch onderzoek. Met de handen in de klei mooie vormen maken.

Tot slot....

We kijken terug op een fijne week waarin we na al die weken lockdown, hybride onderwijs en uren turen naar een computerscherm weer heerlijk hebben kunnen genieten - met en van elkaar- zowel leerlingen als docenten, in beweging, in contact. En een speciaal woord van dank voor alle ouders die, soms heel ad hoc, tijd konden vrijmaken om te helpen. Zonder hen was het niet gelukt. Een genezende week voor allen!

Melissegeest maken

Op het KGC wordt sinds jaar en dag bij de periode scheikunde voor de 9e klassen onder meer het practicum 'Bereiding van melissegeest' gegeven. Dit practicum is niet alleen populair onder de leerlingen, maar past ook mooi binnen de antroposofische benadering van de scheikunde op onze school. Melissegeest is een algemeen geneesmiddel voor als je je ziek, zwak en misselijk voelt. Dit is een middeltje dat je ook thuis zou kunnen maken! Hieronder is het practicum uitgewerkt zoals het is de klas wordt gedaan. Thuis kun je eigen materialen gebruiken, wees creatief!

Melissegeest is een oud geneesmiddel. Het bevat alcohol ("ethanol"), met daarin opgelost een beetje olie uit citroenmelisse, sinaasappelschil, kaneel, nootmuskaat en venkel. In dit practicum ga je zelf Melissegeest maken.

Reageerbuisrek met twee schone reageerbuizen; rasp; spatel en mesje; trechter; maatcilinder van 50 ml; twee filtreerpapertjes, onderlegger; grote mortier met stamper; monster-buisje, citroenmelisse, sinaasappelschil, kaneel, nootmuskaat en venkel.

Bereiding van melissegeest

WERKWIJZE:

- 1 Voor dit practicum heb je van de sinaasappel alleen de schil nodig.
- 2 Rasp de sinaasappelschil minimaal voor de helft. De sinaasappel zelf mag je opeten. Het raspen gaat het best met de fijne rasp.
- 3 Doe de volgende stoffen samen in de mortier:
 - A Geraspte sinaasappelschil
 - B 2 volle spatels citroenmelisse
 - C 1 volle spatel venkelzaadjes
 - D 1 spatelpunt kaneel
 - E 1 spatelpunt nootmuskaat
- 4 Doe er 50 ml alcohol (= ethanol) 70% bij.
- 5 Probeer nu met de stamper de stoffen in de alcohol goed fijn te wrijven.
Niet stampen (een mortier en vijzel van porselein of glas kan breken!)
- 6 Blijf zeker vijf minuten wrijven: de alcohol moet de tijd krijgen om de olie uit de stoffen op te lossen. Zo nodig meer alcohol toevoegen. Proef eens met een vingertop!
- 7 Laat je zonodig even voordoen hoe je een filter vouwt in een trechter. Zet de trechter dan op een reageerbuis in het rekje en doe het spul uit je vijzel er in. Eventueel nog wat alcohol toevoegen.
- 8 Wacht nu geduldig tot de oplossing is dóórgelopen (het "filtraat").
- 9 Het filtraat wat je gekregen hebt is zelf gemaakte melissegeest. Dit filtraat moet helder zijn.
- 10 Van deze melissegeest kun je voorzichtig wat proeven! Wat je mee naar huis wilt nemen doe je in een plastic buisje. **Niet opdrinken!!!!**
- 11 Beschrijf je zelfgemaakte melissegeest (proef een beetje, smeer een beetje op je voorhoofd, hoe voelt het, beschrijf de kleur en plak dit voorschrift in je periodeschrift). Voel je je niet lekker smeer dan een beetje op je voorhoofd.

Bericht van de KGC-Ouderkring

Een van de kenmerken van vrijeschoolonderwijs is de actieve betrokkenheid van ouders bij de school en het onderwijs. Deze actieve ouderparticipatie vindt zijn vorm onder andere in de ouderkring. Al ruim twintig jaar functioneert op het Karel de Grote College deze zogenaamde ouderkring. Hier overleggen de contactouders van alle klassen met elkaar en met de schoolleiding. Het is een platform van en voor ouders.

Jur den Breejen en Sarah Verheul, voorzitters KGC-ouderkring

Informatie en advies

Het doel is komen tot uitwisseling van informatie en ervaringen en het ontwikkelen van het schoolbeleid. De ouderkring adviseert op verzoek of op eigen initiatief. Het streven is dat elke klas door een (contact)ouder is vertegenwoordigd. De schoolleiding is iedere vergadering aanwezig, zij houden de ouders op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen de school. De ouderkring vergadert minimaal zes maal per jaar. Er wordt informatie uitgewisseld en er kunnen problemen worden gesignaleerd. Ingrijpende beleidsveranderingen die de leerlingen aangaan, worden altijd door de schoolleiding aan de ouderkring voorgelegd. De oudergeleding van de medezeggenschapsraad neemt vanzelfsprekend deel aan de bijeenkomsten van de ouderkring. Enerzijds om verslag te doen van de werkzaamheden van de medezeggenschapsraad en anderzijds om adviezen in te winnen en draagvlak te peilen. Ook de beheerders van het sociaal fonds nemen deel aan de ouderkring, zodat ook zij betrokken zijn en goed op de hoogte van wat er leeft in de school. De verbinding binnen, maar ook tussen de jaarlagen is van belang. Ouders ervaren dit als prettig, zij kunnen leren van elkaar en elkaar inspireren. Daarnaast is het van belang om juist zaken die schoolbreed spelen te signaleren en te bespreken. Meer individuele problemen of zaken specifiek geldend voor een klas zijn minder op hun plaats, die worden met de mentor besproken.

Uitdaging

Afgelopen jaar was ook voor de ouderkring anders en uitdagend. Er hebben na de eerste bijeenkomst die op afstand -maar live- was, vijf online bijeenkomsten plaatsgevonden. Een uitdaging voor de voorzitters om ook in deze vorm de inhoud goed aan bod te laten komen. De opkomst was ook online onverminderd hoog en we hebben een aantal zinvolle

bijeenkomsten kunnen houden. Bijvoorbeeld over de pilots die liepen omtrent Magister en huiswerkvrij hoofdonderwijs en over hoe het KGC invulling geeft aan de jaarfeesten. Bij een bijeenkomst over de specifieke kenmerken van vrijeschoolonderwijs waren docenten die lid zijn van het pedagogisch team te gast als spreker.

Nieuwe voorzitters

Sinds dit jaar heeft de ouderkring nieuwe voorzitters, Jur den Breejen en Sarah Verheul. Zij hebben deze taak op zich genomen omdat zij graag betrokken willen zijn bij de school en het onderwijs van hun kinderen. Zij hopen zowel de school als de ouders een platform te bieden om elkaar onderling te inspireren en enthousiasmeren.

Voorstellen/betrokken

Jur vertelt: "In 2015 ging mijn eerste dochter naar het KGC. Als ouder wilde ik ook graag betrokken zijn bij de school en het onderwijs. Daarom ben ik als contactouder bij de ouderkring gegaan. Voor mij is dit een prettige manier om betrokken te zijn en geïnspireerd te worden door het vrijeschoolonderwijs. Toen de vraag naar een nieuwe voorzitter kwam heb ik niet lang getwijfeld. Ik zag het wel zitten om deze uitdaging aan te gaan! Door deze nieuwe rol kijk ik nog intenser naar het onderwijs. Met een nieuwsgierige blik wil ik de ontwikkelingen van het KGC blijven volgen. Ik vind het heel prettig om deze verantwoordelijke en uitdagende taak samen te doen met Sarah. Ik kijk uit naar een nieuw jaar ouderkring!" Sarah vult aan: "Ik ben nog iets korter betrokken als ouder bij het KGC, nu sinds twee jaar. Door actieve deelname aan de ouderkring voel ik mij betrokken bij het onderwijs op het KGC. Ik hoop als voorzitter van de ouderkring het contact tussen ouders en school te versterken. Leuk om dat samen met Jur te kunnen doen!"

STRUIN

- Groen-pedagogische KDV en BSO
- Vrij spelen in de stille natuur
- Natuurbeleving en -educatie op speelse wijze
- Zelf je eten maken van wilde planten
- Onvergetelijke natuurbelevingen

Natuurbeleving het hele jaar rond!

Struin
Natuurlijk
Spelenderwijs
KDV & BSO
www.struin.nl
info@struin.nl

ECO

Kinderdagverblijf de Zonnestraaltjes en BSO Nijmegen Een warme en veilige plek voor uw kind(eren)

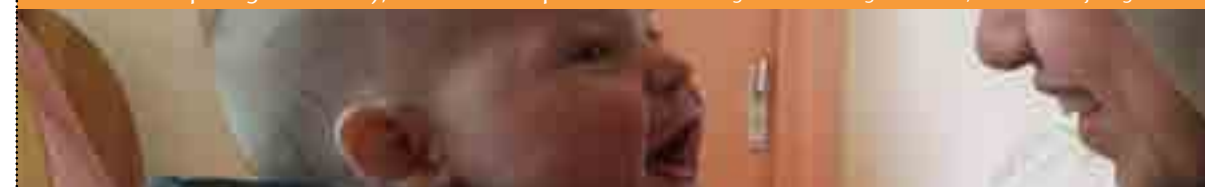
- Baby-, dreumes-, en peuteropvang: Kinderdagverblijf de Zonnestraaltjes
- Peutergroep de Toverster
- Buitenschoolse opvang voor kleuters: de Toverfluit en de Bosbengels
- Buitenschoolse opvang voor sportieve kinderen: Oberon-Sport
- Buitenschoolse opvang voor buiten kinderen: Keizer Karel, de Bosbengels en de verkenners
- Buitenschoolse opvang voor creatieve en muzikale kinderen: de Flierefluit

Wij laten ons inspireren door de pedagogische visie van Rudolf Steiner.

Voor meer informatie kijkt u op de websites of neemt u contact op met ons kantoor:
Fransstraat 30, 6524 JC Nijmegen.
Telefoon: 024 844 33 47

Warme opvang voor baby, dreumes en peuter. Adres: Burghardt vd Bergstraat 114, 6512 DR Nijmegen

www.Zonne-straaltjes.nl

Fijne speelochtenden op de peuterspeelzaal. Adres: van Gentstraat 106 Nijmegen

www.Toverster.net

Buitenschoolse Opvang Nijmegen: waar u en uw kind echt keuze hebben!

www.BSONijmegen.nl

Hevelfe Design

De Regenboog

Welkom in onze prachtige winkel met speelgoed van vertrouwde én van nieuwe merken!

Nieuw adres! ↘

Hertogstraat 102
6511 SE Nijmegen
024 - 2046000
www.regenboog-nijmegen.nl

Deze gekke tijd

‘Welke leuke en blijde kant zit er voor jou aan deze gekke tijd? En welke onaangename of vervelende kant?’

Rinske van Zandvoort, leerkracht tekenen en handvaardigheid KGC

Deze vraag stelde ik de afgelopen weken aan leerlingen in de les, omdat ik iets daarvoor een bijzondere oproep kreeg van een eindexamenleerlinge uit klas 11C. Bij de presentatie van haar praktisch eindwerkstuk over het thema ‘tijd’ vertelde zij een verhaal over zichzelf. Over hoe haar leven op dit moment verloopt en de invloed van corona daarop. Op een knappe, observerende manier drukt zij in haar werkstuk haar gevoelens uit over haar binnenwereld en de manier waarop zij op dit moment de wereld om haar heen ervaart.

Met haar oproep toont zij engagement! Ze toont zich betrokken bij de leerlingen die het net als zij moeilijk hebben, maar ook roept zij anderen op om oog te hebben voor de emoties van deze jongeren.

Iedereen ziet, niemand beseft (eindwerkstuk tekenen Centraal praktisch examen mavo)
Erin, leerling 11C

De tijd dringt:

In het schilderij zie je een meisje dat langzaam in een donkere depressieve toestand wordt getrokken. Voor haar zie je een blauwgekleurde wolk met allemaal ogen: die symboliseren de mensen om haar heen. De ogen zien wat er gebeurt, maar doen niks. Het meisje zakt met iedereen om haar heen dieper en dieper. De tijd dringt!

De tijd dringt in coronatijd: er is weinig aandacht voor de jeugd. Veel jongeren zitten tegen een burn-out aan en worstelen met hun leven. Ik vind het heel erg belangrijk dat er meer aandacht komt voor jongeren waarmee het emotioneel bergafwaarts gaat en jongeren die op school in het afgelopen jaar een enorme achterstand hebben opgelopen. Ik zou hier graag aandacht voor willen vragen, zowel aan de school als aan de leerlingen: Wat willen jullie? Waar hebben jullie behoefte aan?

De vraag over hoe deze ‘gekke’ tijd wordt beleefd werd beantwoord door veel verschillende leerlingen. Hier volgen een aantal reacties:

Jem (8A): Ik hoef nu niet zo vroeg op te staan, dat vind ik heel fijn. Het nadeel vind ik dat ik zo goed moet opletten en me aan al die regels moet houden. De school is half dicht, online les vind ik verschrikkelijk, de les gaat bij mij het ene oor in en het andere oor weer uit. Ik krijg het niet echt mee. De vrije tijd door de korte lesdagen is dan wel weer heel fijn.

Cerez (8A): Ik vind het voordeel dat ik veel meer tijd heb voor allemaal dingen zoals lekker trampoline springen. We hebben nu thuis kippen en we krijgen zelfs een puppy, ineens hebben we hier tijd voor en ook om meer met elkaar te doen. Het nadeel voor mij is het mondkapje in combinatie met mijn blokjesbeugel, ademen gaat lastiger, dat is gewoon supervervelend. En ik mis de leuke uitjes.

Diya (7A): Ik heb een gevoel van afgezonderd zijn in mijn jonge leven, ik kan me daardoor minder goed ontwikkelen. Je bent wel dicht bij jezelf en denkt daarover na, de relatie met jezelf.

Jeske (7B): Eerst zaten we met de hele familie aan een tafel, dat werkte niet zo goed, we tetterden in elkaars oren. Nu werk ik op mijn kamer aan een klein bureautje en daardoor kan ik mij wel beter concentreren.

Faber (7B): Ik vind het allemaal best wel heel erg saai, ik ben vaak alleen thuis omdat mijn ouders allebei werken. Ik vind het heel fijn dat ik nu weer vaak op school ben.

Maidy (7A): mijn familie woont op Curaçao, die zien we nu niet. Ik ben ook veel moe en heb minder motivatie op een dag. Mijn moeder heeft wel een baan gekregen en het zien van mensen is extra fijn.

Linde (7A): Iedere dag is zo hetzelfde, maar je beseft de leuke dingen veel meer zoals het hebben van familie en vrienden.

Pepijn (7B): Ik vind het veel leuker met mijn familie, mijn oudere zussen zijn veel meer thuis nu, maar ik kan ook maar weinig doen. Het is saai en ik verveel me soms helemaal dood en denk veel na wanneer het een keer voorbij is.

Enkele gedichten over hoe leerlingen deze tijd ervaren:

Als ik mijn broer, zus en zusje niet had gehad,
dan was ik echt ongelukkig geweest.
Ik ben soms zo chagrijnig,
ik lijk dan net een beest
Vroeger toen ik op vakantie ging
Mijn laptop blijft maar piepen
Ping ping
Ik ben soms zo erg boos
Dan pluk ik voor een ander een roos
Dus dan blijf ik boos
Mijn opa die me in de ogen keek
Dood is waar die op leek
Later was dat ook wat bleek

Pepijn, leerling 7B

We schuiven samen achter de computer
Een paar uur loeren naar het scherm
Eindelijk weer uit de vergadering
Nu nog dat huiswerk
Opeens weer terug naar school toe
Maar dan met de halve klas
Al mijn vrienden in de andere helft
En ik wou dat er weer thuisles was
Terug naar de veilige woonkamer
Waar het rustig was en zonder haast
Toch was het vroeger ook best fijn
En ik hoop dat de coronastorm snel weer voorbij raast

Aniek, leerling 7B

Dwalen in paden van keuzes
Voelen wat je eerst probeerde te vermijden,
want nu is er tijd,
tijd om te voelen en te verzinken in de gedachtes die je nu wakker
laten.
Corona breekt of maakt je.
Zelfinzicht, werken aan zwakke punten, gezonder kijken naar
innerlijk en uiterlijk.
Maar zwaar af en toe. Diepte wordt dieper grijs wordt zwart,
vrienden vervagen, want er is geen behoefte aan contact zijn de
gedachtes al dwarrelend rond in de zee met onzekerheden.
Waar leidt dat toe?
Dat niemand de hand van een nieuw iemand pakt, dat je gaat leven
in je eigen bubbel, die steeds zwaarder en steviger wordt.
Wachten en wachten dat leidt tot gedachtes, gedachtes die je tijd
verdoen en je zittend lui op de stoel maken.
Met tranen en afslaan probeer je de leegte te vallen.
Tijd. Tijd dat is zo voorbij, maakte die gevoelens dan toch niet uit? Of
wel?

Thérèse, leerling 10B

Als ik thuis ben
Zie ik geen mensen
Als ik geen mensen zie
Ben ik eenzaam
Als ik niet kan uitslapen
Ben ik moe
Als ik moe ben
Kan ik niet opletten
Als ik niet oplet
Kan ik het niet bijhouden en dan
Snap ik het niet

Charlotte, leerling 7B

Eindwerkstuk

‘Opgesloten in de tijd’

Roos, leerling 10A

WINKELCENTRUM MOLUKKENSTRAAT
"Kwaliteit, service en winkelgemak in de buurt"

en natuurlijk een uur vrij parkeren!

Beter Horen
coop

SOL OUNGE
drankenspecialzaak
 van haastregt/Lamers

Royale
 Foodservice

da
 ons winkeltje

eyelove
 Kwaliteitsbrillen

Brain Wash
 Jouw kapper

BIOLOGISCH FAIR TRADE LOKAAL NATUURLIJK ZERO WASTE DIERVRIENDELIJK

HET DUURZAME WARENHUIS

Open; ma-vrij 10-18 uur, za 10-17 uur.
 Koopzondag: 13 en 20 december van 12-17 uur
Burchtstraat 126 Nijmegen

Alles voor een duurzaam leven onder één dak.

WWW.DUURZAMEWARENHUIS.NL

knollentuin
 brood en banket
 natuurvoeding

Fransesstraat 23 6524 HR Nijmegen Telefoon 024 -3225977
 Website: deknollentuin.nl
 Email: knollentuin@planet.nl

Openingstijden:
 Maandag t/m vrijdag: 8.30u-18.00u
 Zaterdag: 8.30u-15.00u

BAKKER AREND
 LANDE HOFFSTRAAT 31 NIJMEGEN
 WWW.BAKKERAREND.NL
 024-3220822

Tegen inlevering van deze waardebon ontvangt u een mueslibol naar keuze bij Bakker Arend

Ambachtelijk Biologisch Brood en Gebak

